

Welens

EDUCATIONAL
PRACTICES THROUGH
A GENDER LENS

SEKSUAALSE ÄRAKASUTAMISE JA
KURITARVITAMISE TEEMALINE
ABIMATERJAL

MOODUL 2

Prostitutsioon ja inimkaubandus

Co-funded by
the European Union

Projekti number 2023-1-FR01-KA220-ADU-000165625

SEKSUAALSE ÄRAKASUTAMISE JA
KURITARVITAMISE TEEMALINE
ABIMATERJAL

MOODUL 2

Prostitutsioon ja inimkaubandus

Ühisdokument

Co-funded by
the European Union

Projekti number 2023-1-FR01-KA220-ADU-000165625

0. MÕISTED

1. SISSEJUHATUS

2. PROSTITUTSIOON: ERINEVAD KONTEKSTID

- 2.1 Tänavaprostitutsioon ehk nähtav prostitutsioon
- 2.2 Seksiorjus / võlgadega seotud prostitutsioon
- 2.3 Prostitutsioon vastutasuks kaupade või teenuste eest
- 2.4 Eskordid ehk lõbutüdrukud
- 2.5 Kaameratüdrukud
- 2.6 "Suhkrukohting"

3. PROSTITUTSIOONIGA ALUSTAMISE RISKITEGURID

- 3.1 Nõrgestavad tegurid
- 3.2 Käivitavad tegurid
- 3.3 Muud tegurid

4. ÜLEVAADE ÕIGUSRAAMISTIKUST

- 4.1 Kriminaliseerimine / keelustamine
- 4.2 Osaline kriminaliseerimine / keelustamine
- 4.3 Legaliseerimine koos reguleerimisega
- 4.4 Dekriminaliseerimine
- 4.5 Mõju ja analüüs: näiteid maailmast

5. SEKSIKAUBANDUSE OLEMUS

- 5.1 Ohvrite ja läbielanute profiil
- 5.2 Inimkaubitsejate profiil
- 5.3 Värbamismeetodid ja kurjategijate strateegia
- 5.4 Ülemaailmsed suundumused, statistika ja liikumisteed
- 5.5 Seksikaubanduse rahvusvaheline õigusraamistik

6. TEGUTSEMINE

- 6.1 Kuidas seksikaubandust ära tunda
- 6.2 Kuidas seksikaubandusest teatada: samm-sammult
- 6.3 Erialaliitude/abitelefoni loetelu

7. VÄLJUMISPROGRAMMIDE NÄITED

- 7.1 Prantsusmaa
- 7.2 Itaalia
- 7.3 Kreeka
- 7.4 Eesti
- 7.5 Mouvement du Nid (MDN) esindus Martinique'il
- 7.6 Seaduslik väljumismudel "Parcours de sortie de prostitution" Prantsusmaal

8. BIBLIOGRAAFIA

0. MÕISTED

Prostitutsioon. Sõnaraamatutes määratletakse prostitutsiooni sageli prostitutsiooniga tegeleva inimese vaatenurgast. Näiteks Merriam-Websteri sõnaraamat kirjeldab prostitutsiooni kui "seksuaalset tegevust, eelkõige seksuaalvahekorras olemist tasu eest". Teine viis nähtust kirjeldada on kliendi/kurjategija seisukohast, määratledes seda kui seksuaalakti pealesurumist või saamist raha eest või füüsilise või psühholoogilise sundimise teel. Viimase määratluse puhul rõhutatakse prostitutsiooni ekspluateerivat ja vägivaldset mõõdet, mis on omane soovimatu seksuaalakti sooritamisele raha eest. Prostitutsiooni kontekstis puudub vastastikune suhe, puudub seksuaalne andmine ja saamine, mis on omane vastastikusele nõusolekule üles ehitatud seksuaalvahekorrale.

Seksitöö. Selles abimaterjalis kasutatakse termini "seksitöö" asemel mõistet "prostitutsioon", kuna enamik nende moodulite koostamisel osalenud partnereid pidas termini "seksitöö" kasutamist problemaatiliseks. Seksitöö kui mõiste kujutab prostitutsiooni tegevusena, mis toimib sarnaselt mis tahes muu tööga. See ei võta arvesse prostitutsioonisüsteemile iseloomulikke tõsiseid inimõiguste rikkumisi ja "karjääriredeli" puudumist, mis tavaliselt mingi elukutsega seostub. Prostitutsioon tähendab juurdepääsu ostmist inimese kehale ja seksuaalsusele, mitte kellegi oskuste või tööjõu eest tasu maksmist.

Prostituut. Siinses abimaterjalis kasutatakse seda terminit "seksitöötaja" asemel prostitutsiooniga tegelevate isikute kirjeldamiseks, et rõhutada nähtuse süsteemset ja ekspluateerivat olemust ning seetõttu, et enamik partnereid peab prostitutsiooni kirjeldamist „seksina” või „tööna” probleemseks. Termin rõhutab asjaolu, et prostitutsiooniga tegelev inimene on sellesse olukorda sattunud süsteemi, sutenööri ja klientide tõttu, kes kasutavad ära tema haavatavust. Samuti märgitakse, et mõiste "seksitöötaja" ei ole rahvusvahelises õiguses tunnustatud ega määratletud.

Prostitutsiooni üleelanud. Seda terminit kasutatakse isikute puhul, kes on prostitutsioonisüsteemist väljunud, rõhutades erinevaid vägivallavorme, mida nad on kannatanud ja läbi elanud.

Prostitutsioonisüsteem. Prostitutsioonist rääkimise asemel kasutatakse mõnikord mõistet prostitutsioonisüsteem, et kirjeldada täpsemalt selle nähtuse erinevaid aspekte. See termin nihutab rõhuasetuse prostituudilt teistele asjaosalistele, näiteks "kliendile", kes raha eest sunnib seksuaalvahekorrale, ja sutenööri, kes saab isiku prostitutsioonist kasu. See süsteem võimaldab ja korraldab keha ja seksi müüki turul.

SISSEJUHATUS

1. SISSEJUHATUS

See prostitutsiooni ja inimkaubandust käsitlev õppemoodul on osa vägivalda- ja seksuaalteemalisest kogumikust, mille on ühiselt välja töötanud Erasmus+ programmi rahastatud projekti "Welens – haridus läbi soolise võrdõiguslikkuse" partnerühendused. Eesmärk on anda haridustöötajatele põhjalikum arusaam prostitutsioonist ja seksikaubandusest ning nende seotusest soolise vägivallaga. Mooduli esimeses osas käsitletakse lühidalt prostitutsiooni erinevaid vorme ja nendega seotud riske, alates tänavaprostitutsioonist kuni uuemate nähtusteni, nagu "suhkrukohting" ja eskortteenus. Vaadeldakse prostitutsiooniga alustamist ja prostitutsioonisüsteemi sattumist mõjutavaid nõrgestavaid ja käivitavaid riskitegureid. Osa lõpus antakse lühiülevaade erinevatest õigusraamistikest, mis käsitlevad prostitutsiooni reguleerimist maailmas, koos üksikasjalikumate näidetega projekti partnerriikidest. Mooduli teine osa keskendub seksikaubandusele ja annab koolitajatele põhjaliku ülevaate ohvrite ja inimkaubitsejate profiilist, ohvrite meelitamiseks kasutatavatest värbamise meetoditest ning teavet ülemaailmsete suundumuste ja statistika kohta. Eraldi osa on pühendatud meetmete võtmisele, sisaldades teavet abiliinide ja ohvrite abistamisega tegelevate ühenduste kohta. Loodame, et see moodul annab lugejale põhjaliku ülevaate prostitutsioonisüsteemi ja seksikaubanduse algpõhjuste ning mehhanismide kohta kogu maailmas, samuti praktilised vahendid ja teabe selle kohta, kuidas toetada ja aidata ohvreid ja kannatanuid.

PROSTITUTSIOON: ERINEVAD KONTEKSTID

2. PROSTITUTSIOON: ERINEVAD KONTEKSTID

2.1 Tänavaprostitutsioon ehk nähtav prostitutsioon

Tänavaprostitutsioon ehk nähtav prostitutsioon tähendab seksuaalteenuste pakkumist avalikes kohtades, st parkides, tänavanurkadel, alleedel, bussipeatustes või muudes nähtavates kohtades. Seda tüüpi/vormi prostitutsiooni iseloomustab prostituudi avalik esinemine ja klientide otsimine, millega kaasneb sageli provokatiivne riietus. Peamiselt tähendab see enda avalikku pakkumist nähtavates kohtades, nagu tänavanurgad või pargid, või mööda tänavaid kõndides. Prostituut pakub oma teenuseid kas väljas või siseruumides, sealhulgas autodes, mahajäetud hoonetes, üksildastel tänavatel, üüritud korterites või tubades. See on kõige tuntum ja nähtavam prostitutsiooni tüüp, millega kaasneb suurem häbimärgistamine ja halvakspanek ühiskonnas. Tänavaprostituutidel on väga kõrge risk sattuda oma klientide ja sutenööride poolse füüsilise ja seksuaalse vägivalla alla. Tänav-/nähtavale prostitutsioonile värbamise oht on suurim kodust põgenenud noortel, alaealistel õigusrikkujatel ja madala sotsiaalmajandusliku taustaga isikutel, samuti sotsiaalsete või psühholoogiliste probleemidega isikutel. Tänavaprostitutsiooni ühiskondlik mõju on sageli vastuoluline ja mitmetahuline ning tekitab muret mitmes aspektis. Prostitutsiooniga tegelevad isikud seisavad tihti silmitsi märkimisväärse sotsiaalse häbimärgistamisega, mis võib viia isolatsioonini, vaimse tervise probleemideni ja raskusteni ühiskonda taasintegreerumisel. Tänavaprostitutsioon võib kaasa aidata sugulisel teel levivate nakkuste, sealhulgas HIVi ja AIDSi levikule, eriti piirkondades, kus juurdepääs tervishoiule ja ennetusmeetmetele on piiratud. Samuti on see sageli seotud inimkaubanduse, organiseeritud kuritegevuse ja ärakasutamisega. Haavatavaid isikuid, sealhulgas alaealisi, võidakse survestada või sundida prostitutsioonile. Mõnes piirkonnas võib tänavaprostitutsioon põhjustada pingeid kogukondades, sealhulgas muret turvalisuse ja avaliku korra pärast (Dedel & Scott, 2006).

2.2 Seksiorjus / võlgadega seotud prostitutsioon

Naiskaubanduse kontekstis esineb võlaorjus, kui inimkaubitsejad sunnivad naisi prostitutsioonile, et tasuda ebaseaduslik "võlg", mis väidetavalt tekkis nende transportimise, värbamise või isegi nende toore "müümise" käigus. Selleks, et püüda ohver lõputu võlakoorma lõksu, mida ei ole kunagi võimalik tagasi maksta ja mis võib edasi kanduda isegi nende perekondadele, kasutatakse erinevaid taktikaid. Naisi hoitakse olukorras, kus neil on võimatu oma võlga inimkaubitsejatele tagasi maksta. Neilt võidakse nõuda tasu majutuse, toitlustuse ja transpordi eest või võidakse makseid kinni pidada. Võlgadega seotud prostitutsioon toitub vaesunud inimeste lootusest paremale elule ja ohvreid meelitatakse sageli lubadustega tasuvast tööst välismaal. Eriti haavatavad on ka vähemused ning mõnes riigis, näiteks Indias ja Nepalis, mõjutab kastisüsteem ebaproportsionaalselt madalamate kastide naisi ja tüdrukuid, keda tuntakse dalititena (Gangmasters and Labour Abuse Authority, n.d.; The Advocates for Human Rights, 2018).

2.3 Prostitutsioon vastutasuks kaupade või teenuste eest

Mõiste "prostituutsioon" seostub tavaliselt tänavaprostituutsiooniga, mis on sageli nähtav ja avalikult tuntud. See prostituutsiooni vorm moodustab siiski vaid umbes ühe kolmandiku ülemaailmsest levimusest. Prostituutsiooni vähem nähtavad vormid hõlmavad seksuaalteenuste vahetamist kaupade (näiteks toidu, uimastite, alkoholi või kingituste) või teenuste (sealhulgas eluaseme või arvete maksmise) vastu. Seda nimetatakse sageli "ellujäämiseksiks", et rahuldada oma põhivajadusi äärmiselt raske rahalise või sotsiaalse olukorra tõttu. Selline tegevus on maailmas laialt levinud, riskirühmad on eelkõige kodutud, noored, ümberasustatud isikud ja dokumentideta sisserändajad. Need haavatavad rühmad kannatavad sageli laiemal ühiskondliku ebavõrdsuse all, mis võib avalduda erinevates kontekstides, sealhulgas perekondlikes, isiklikes ja sotsiaalsetes mõõtmetes. Selline ebavõrdsus võib olla seotud ka lapsepõlves või varases täiskasvanueas saadud traumaatiliste kogemustega, näiteks väärkohtlemine või hooletussejätmine.

Sellise ärakasutamise toimepanijad esitlevad end sageli heatahtlikena, aidates abivajajaid, eriti naisi ja lapsi. Esialgu võivad nad pakkuda eluaset, toitu ja kaitset. Ajapikku, kui usaldus on saavutatud, kasutavad nad ära ohvri sõltuvust ja haavatavust, sundides teda osutama seksuaalseid teenuseid. Kuna vahetuse tingimused on harva selgesõnaliselt väljendatud, ei pruugi ohvrid isegi aru saada, et nad on seksuaalse ekspluateerimise ohvrid.

Nähtust kirjeldatakse ka terminiga „seksuaalne kokkulepe”. Termin puudutab konkreetseid teenuseid, mida vahetatakse seksuaalakti vastu, näiteks ligipääs eksklusiivsetele üritustele, erapidudele, transpordivõimalusele, või isegi tavalised tegevused, nagu igapäevaste asjade ajamine. Ohvrid võivad olla nii alaealised kui täiskasvanud, kuuluda kõikidesse sotsiaalsetesse kihtidesse, rahvustesse ja kodakondsustesse ja olenemata sellest, kas nad on haavatavas olukorras või mitte.

Nagu eelnevalt mainitud, võivad ohvrite profiilid olla erinevad, kuid traumaatiliste kogemuste puhul ilmnevad sageli ühisjooned, nagu perevägivald, kuritarvitamine, hülgamine või emotsionaalse toetuse puudumine. Need tegurid mõjutavad oluliselt isikute ärakasutamisega seotud haavatavust.

Lõppkokkuvõttes võib prostituutsioon võtta mitmeid vorme, millest mõned on ühiskondlikus diskursuses idealiseeritud. Laiemas mõttes puudutab prostituutsioonisüsteem mitmeid valdkondi, mis on seotud ametliku majandustegevusega, nagu turism, majutus, baarid ja transporditeenused. Lisaks võib see hõlmata täiskasvanutele mõeldud sisu (pornograafia, fotod jne) tootmist, veebiplatvorme, meediat ja reklaami. Sellist tegevust kirjeldatakse sageli eufemistliku või ilustatud keelekasutuse abil, et vältida prostituutsiooniga tavaliselt seotud negatiivseid varjundeid, mida sageli peetakse alandavaks ja häbimärgistavaks. Vaatamata

erinevustele, on kõigil neil prostitutsioonivormidel ühine põhielement – eksploateerimine, olenemata sellest, kas tegemist on eskortteenustega, lõbutüdrukutega, kaameratüdrukutega või „suhkrukohtingutega”.

2.4 Eskordid ehk lõbutüdrukud (*call-girls*)

Mõiste eskorttüdruk või -poiss viitab prostitutsiooniga tegelevale isikule, kellega "klient" loob kontakti interneti või telefoni teel, mitte avalikus kohas. Eskordid ehk "saatjad" võivad töötada nii iseseisvalt kui ka sütenööridele.

Paljudes riikides on tänavaprostitutsioon ehk nähtav prostitutsioon suures osas kolinud internetti. Lisaks spetsiifilistele veebilehtedele pakutakse eskortteenuseid sageli ka kuulutuste- ja tutvumisportaalides. Ka Instagram on muutunud levinud platvormiks eskortteenuste pakkumisel. Seda tüüpi "varjatud" prostitutsioon toimub enamasti korterites (kas klientide või prostituudi enda) või hotellides, üüritud majades või korterites. Eskordina töötava prostituudi jaoks on riski- ja vägivallatase siiski sama kõrge kui tänavaprostituudil.

2.5 Kaameratüdrukud (*cam-girls*)

Kaameraseks, küberseks (ingl. k *camgirling*) on audiovisuaalne kontakt teise isikuga läbi veebikaamera, kus makstakse privaatshow eest, kus isik end lahti riietab, provokatiivseid poose võtab, end katsub või esemeid penetreerib. Prostitutsiooni traditsiooniline määratlus viitab otsesele füüsilisele kontaktile, seega kaameraseks sellele ei vasta. Ühised tunnused on siiski olemas – inimene ostab teise inimese keha ja intiimsust, et seda domineerivas suhtes oma soovide järgi valitseda. Kuigi füüsilised ja psühholoogilised riskid ja tagajärjed ei ole samasugused nagu "klassikalise" prostitutsiooni puhul, on isik, kes neid tegusid sooritab, ikkagi sunnitud oma keha müüma, nõudmistele alluma, fantaasiaid ja seksuaalseid nõudmisi täitma, sageli inimväärikust alandaval viisil. Lisaks toimuvad need tegevused platvormide kaudu, mida haldavad võrgustikud, kes hoiavad inimesi sisuliselt orjuses, võttes suure osa nende sissetulekust ja keda võib seega nimetada sütenöörideks (Fondation Scelles, 2020). Täiskasvanutele mõeldud sisuga veebikaamerastuudiod on miljardi dollari suurune tööstusharu, mis annab tööd tuhandetele inimestele. Mõned suured internetiplatvormid, mis voogedastavad nende stuudiote toodetud sisu, teenivad tohutut kasumit. Naisi ahvatletakse kaameratüdruks saama unistusega lihtsalt teenitud rahast ja kuulsusest, töötades kellestki sõltumatut oma kodus. Konkurents veebilehtedel on siiski tihe ning sageli sunnitakse kaameratüdruid tegema palju ekstreemsemaid asju kui lihtne striptiis, näiteks suuline, vaginaalne ja anaalne penetratsioon üha suuremate esemetega (Amicale du Nid, 2024).

Spetsiaalsed veebikaamerastuudiod või "livecam-mõisad" asuvad eelkõige arengumaades, kus modellid on tõsise väärkohtlemise ohvrid ja kus luuakse laste seksuaalset kuritarvitamist sisaldavat materjali. Väärkohtlemise hulka kuuluvad seksuaalaktide sooritamine ilma nõusolekuta, surve tundide kaupa ilma pausideta töötada ning füüsiline ja vaimne kahju, mis tuleneb räpastes ja kitsastes ruumides töötamisest (Kenner, 2024).

2.6 "Suhkrukohting"

"Suhkrukohting" (ingl. k *sugar dating, sugaring*) tähendab seda, kui vanem ja jõukam inimene (tavaliselt mees) pakub nooremale "kaaslasel" rahalist ja materiaalist toetust seksuaalteenuste eest. Enamikul juhtudel on "suhkrutüdrukud" (ingl. k *sugar babies*) noored naised, sageli majanduslikes raskustes olevad üliõpilased, kes otsivad võimalust, kuidas toime tulla. Internetis on hulgaliselt veebilehti, mis "suhkrutüdruku" ja "suhkruissi" (ingl. k *sugar daddy*) kokku viivad, lubades romantilist suhet, mainimata kunagi seksi või prostitutsiooni. Väljendit "suhkrukohting" kasutatakse selle nähtuse eufemismina, kuid alati on selle taga mõte vastutasust – isegi kui see ei ole tingimata raha, on tegemist ikkagi tasulise seksiga (Tarlé, 2018). Kui "suhkruissi" seksuaalne või rahaline huvi või "suhkrutüdruku" atraktiivsus kaob, lähevad poolte teed lahku. Selle tegevuse keskmes on kahe osapoole jõudude ebavõrdsus, mistõttu noorem inimene on kergemini mõjutatav, kui teda survestatakse pakkuma seksuaalteenuseid rahalise kasu eest. "Suhkrukohtingu"-platvormidel puudub ka range vanuse kontroll, mis võimaldab alaealistel end registreerida ja neid kuritarvitada. On dokumenteeritud juhtumeid, kus mehed otsivad platvormide kaudu just alaealisi (Trauner, 2023).

PROSTITUTSIOONIGA ALUSTAMISE RISKITEGURID

3. PROSTITUTSIOONIGA ALUSTAMISE RISKITEGURID

Prostitutsiooni kaudu toimuva seksuaalse ekspluateerimise ja inimkaubanduse ohvrite tõhusaks tuvastamiseks ja abistamiseks on oluline ära tunda peamised riski- ja haavatavustegurid. Tavalised ohvrite profiilid peegeldavad sageli laiemat ühiskondlikku ebavõrdsust: haavatavas olukorras olevad naised, noored tüdrukud, vaesuses elavad isikud, lapsepõlves vägivalda ja väärkohtlemist kogenud isikud, isikud, kellel on piiratud juurdepääs haridusele ja töövõimalustele, ning marginaliseerunud rühmade liikmed.

Tegelikult on profiilide spekter mitmekesisem, kui esmapilgul tundub. Inimkaubitsejad võivad tõepoolest kuuluda võrgustikesse ja kuritegelikesse organisatsioonidesse, kuid nad võivad olla ka alla 25-aastased noored, kes on väga teadlikud sotsiaalmeedia ja infotehnoloogia võimalustest, või inimesed, kes on seotud muu kuritegeliku tegevusega, nagu uimasti- ja relvakaubandus ning terrorism. Nooremate, kuid ka vanemate isikute puhul on oluline märkida, et kuritarvitajad võivad kuuluda ohvritele lähedasse sotsiaalsesse ringkonda, isegi kui tegemist on alaealistega.

Riski ja haavatavust suurendavad tegurid võib jagada kahte liiki: **nõrgestavad tegurid** (mis võivad mõjutada otsustusvõimet) ja **käivitavad tegurid** (mis käivitavad ekspluateerimisprotsessi, näiteks viivad prostitutsioonini). Neid tegureid saab uurida läbi kolme peamise vaatenurga: peresisese, isikliku ja sotsiaalse konteksti kaudu.

Haavatavate isikute ja ohvritega töötades on haridus- ja sotsiaaltöötajatel oluline roll prostitutsiooni kaudu seksuaalse ekspluateerimiseni viivate riskitegurite tuvastamisel ja nendega tegelemisel. On äärmiselt oluline mõista nõrgestavaid ja käivitavaid tegureid, mis suurendavad inimese haavatavust – tegureid, mis on sageli juurdunud keerulistes perekondlikes, isiklikes ja ühiskondlikes suhetes.

Need mõjud on sageli peenekoelised, kattuvad ja tihedalt põimunud. Järgnevalt analüüsitakse neid põhjalikult perekondlike, isiklike ja sotsiaalsete kontekstide raamistikus, mis on jagatud nõrgestavateks ja käivitavateks kategooriateks. See mudel on oluline vahend haridustöötajatele, kelle eesmärk on töötada välja tõhusad ennetusstrateegiad ja pakkuda riskirühmadele teadlikku ja sihipärast tuge.

3.1 Nõrgestavad tegurid

Nõrgestavad tegurid on **pikaajalised mõjud**, mis järk-järgult õõnestavad inimese vastupanuvõimet, enesehinnangut ja võimet teha iseseisvaid, teadlikke valikuid. Need algavad sageli varases lapsepõlves ning neid kujundavad süsteemsed häired ja sotsiaalsed normid.

Peresisene kontekst perekeskonnas, kus inimesed peaksid end tundma turvaliselt, väärtustatult ja toetatult. Paljudel juhtudel võib perekond siiski olla emotsionaalse ja psühholoogilise nõrgenemise põhjuseks.

- **Madal enesehinnang ja alahindamine:** pidev kriitika, hooletussejätmine või toetuse puudumine perekonnas võib viia püsiva väärtusetuse tundeni. Inimesed, kes kasvavad üles, tundes end väärtusetuna, otsivad suurema tõenäosusega tunnustust ohtlikes või ärakasutavates suhetes.
- **Vägivalla loomulikuks pidamine ja omaksvõtmine:** kui vägivald on kodus kasvatuse või kogemuse kaudu tavapärane, võivad inimesed vägivaldse käitumise aktsepteerida.
- **Kehaline eneseteadvus:** pereliikmete poolt sisendatud negatiivne pilt oma kehast või õdede-vendade omavaheline võrdlemine võib põhjustada haavatavust, eriti üleseksualiseeritud kultuuris.
- **Soolised eelarvamused:** soolised ootused ja diskrimineerivad hoiakud võivad piirata inimese enesemääramis- ja identiteeditunnet, eriti tüdrukute ja LGBTQ+-inimeste puhul.
- **Võitlus oma seksuaalse orientatsiooni aktsepteerimisega:** perekondades, kus seksuaalsust häbimärgistatakse või naeruvääristatakse, võivad inimesed kogeda sisemist konflikti, isolatsiooni ja kuuluvuse puudumist.

Isiklik kontekst individuaalsel tasandil, traumade kuhjumine, hooletussejätmine ja identiteedikriisid nõrgestavad inimese võimet seista vastu manipuleerimisele ja sundimisele.

- **Vägivald ja väärkohtlemine:** füüsiline, emotsionaalne või psühholoogiline väärkohtlemine õõnestab usaldust ja enesehinnangut, muutes inimesed haavatavamaks peibutamise ja ärakasutamise suhtes.
- **Seksuaalne rünnak, vägistamine, intsest ja intsestlik keskkond:** need traumaatilised kogemused, eriti kui nendega ei tegeleta, võivad normaliseerida seksuaalse ärakasutamise ja murda isiklikud piirid.
- **Pornograafiaga kokkupuude lapsepõlves:** varajane kokkupuude pornograafiaga võib moonutada arusaamu seksuaalsusest, intiimsusest ja nõusolekust, muutes inimesed mõnikord tundetuks seksuaalse objektistamise suhtes.
- **Vanemate poolt hülgamine ja armastuse puudumine:** emotsionaalne hooletussejätmine ja toetava vanemluse puudumine võivad põhjustada kiindumusprobleeme ja armastuse otsimist riskantsetes kontekstides.

- **Vanemate ettekirjutused:** autoritaarsed või vastuolulised vanemate sõnumid võivad tekitada segadust ja sõltuvust, nõrgendades otsustusvõimet.
- **Põlvkondadevaheline trauma:** lahendamata traumadega (nt sõda, vaesus, väärkohtlemine) pered annavad need emotsionaalsed pärandid sageli edasi, suurendades haavatavust.

Sotsiaalne kontekst – ühiskonnal on oluline roll arusaamade, käitumise ja võimaluste kujundamisel. Laiem kultuuriline ja majanduslik keskkond võib tugevdada isiklikku ja perekondlikku haavatavust.

- **Soolised stereotüübid:** ühiskondlikud ootused naiselikkuse, mehelikkuse ja soorollide suhtes võivad olla sügavalt piiravad ja diskrimineerivad.
- **Prostitutsiooni trivialiseerimine:** kui prostitutsiooni kujutatakse meedias ja avalikkuses glamuurse, mõjuvõimsa või rahaliselt kasuliku tegevusena, varjatakse selle tegelikku ekspluateerivat olemust.
- **Üleseksualiseerimine ja pornograafia:** populaarkultuur normaliseerib sageli üleseksualiseeritud käitumist, mõjutades inimesi nägema seksuaalset avatust väärtuse mõõdupuuna.
- **Ebastabiilsus:** majanduslik ebastabiilsus võib tekitada pinge ja lootusetuse tunde, kus prostitutsioon võib tunduda väljapääsuna.
- **Sotsiaalne isolatsioon ja hulkurlus:** positiivse sotsiaalse võrgustiku puudumise tõttu satuvad isikud suurema tõenäosusega ohtlikku keskkonda.

Eakaaslaste surve ja sõltuvused: eakaaslaste mõju ja sõltuvust tekitav käitumine (nt narkootikumid, alkohol) võivad hägustada otsustusvõimet ja viia riskantsete valikuteni.

3.2 Käivitavad tegurid

Need tegurid on **otsesed katalüsaatorid**, mis tõukavad juba niigi ebakindlaid inimesi riskantsete olukordade suunas. Vallandavad tegurid tulenevad sageli eespool kirjeldatud nõrgestavatest mõjudest või võimendavad neid.

Peresisene kontekst: perestruktuuride lagunemine ja äkiliste perekondlike probleemide tekkimine on sageli vahetu vallandaja.

- **Emotsionaalne šokk:** sellised sündmused nagu lähedase ootamatu kaotus või reetmine võivad inimese emotsionaalset tasakaalu häirida.

- **Perekonna lagunemine:** abielulahutus, perevägivald või vanema vangistus võivad lõhkuda inimese turvatunnet.
- **Perekonna juurest põgenemine:** põgenevad isikud teevad seda sageli meeleheitest, kuna neil puuduvad ressursid või turvalised alternatiivid.
- **Hooldusperre paigutamine:** kuigi mõnikord on see vajalik, võib hooldusperre paigutamine tekitada ebakindluse, tõrjutuse või kuuluvuse puudumise tunnet.
- **Kodune kontroll (väärkohtleja, inimkaubitseja):** mõned isikud jäävad koju manipuleeriva või vägivaldse täiskasvanu kontrolli alla, kes suunab või sunnib neid seksuaalsele ärakasutamisele prostitutsioonis.
- **Sotsiaalne tõrjutus:** tagasilükkamine perekonna või kultuurikogukonna poolt identiteediga seotud põhjustel (nt LGBTQ+ staatus) võib viia marginaliseerumiseni.
- **Sotsiaalne maine:** kahjustatud või vääralt esitatud sotsiaalne maine (nt märgistatud kui lodevate elukommetega) võib ajendada inimest trotsist või loobumisest silti omaks võtma.

Isiklik kontekst: isiklikul tasandil võivad suurtes raskustes või pidevas ebaõnnestumises olevad inimesed näha prostitutsiooni näilise lahendusena.

- **Ebastabiilsus:** põhivajaduste, nagu toidu, peavarju ja riiete puudumine võib sundida inimesi ellujäämiseks seksuaalteenuseid pakkuma.
- **Sotsiaalne isolatsioon:** emotsionaalse toetuse puudumisel võivad inimesed tunda tõmmet nende poole, kes pakuvad tähelepanu või materiaalseid hüvesid seksuaalteenuste eest.
- **Akadeemiline ebaõnnestumine:** koolist väljalangemine või halvad õpitulemused võivad vähendada enesehinnangut ja piirata tulevikuväljavaateid.
- **Sõltuvuskäitumine:** uimastite kuritarvitamine kahjustab otsustusvõimet ja suurendab sõltuvust ekspluateerivatest võrgustikest.
- **Eluaseme probleemid:** kodutus või ebastabiilne eluase on üks otsesemaid teid prostitutsiooni poole, et ellu jääda.
- **Perspektiivide puudumine:** kui inimesed ei näe tulevikku ega väljapääsu oma olukorrast, on neid kergem manipuleerida või sundida.

Sotsiaalne kontekst: lõpuks võib konkreetne sotsiaalne dünaamika toimida sütikuna, mis tõukab riskirühma kuuluvaid isikuid seksuaalse ärakasutamiseni prostitutsioonis.

- **Kokkupuude riskirühmadega:** suhtlemine kuritegeliku või ekspluateeriva tegevusega seotud isikute või rühmadega suurendab ohtu.
- **Internet/sotsiaalmeedia:** internetiplatvormid võivad olla sobivaks kasvupinnaseks inimkaubitsejatele, kes kasutavad ära inimeste soovi suhelda, tunnustust või võimalusi leida.
- **Kliendiga kohtumine:** mõne inimese esimene seksuaalse ärakasutamise kogemus prostitutsioonis toimub otsese kohtumise kaudu maksva kliendiga, mida sageli korraldab kolmas isik.
- **Seksikaubandusvõrgustikku lõksu sattumine ja müümine:** haavatavaid isikuid võidakse petta, manipuleerida või füüsiliselt sundida võrgustikesse, millest pääsemine on äärmiselt raske.

3.3 Muud tegurid

Lisaks tuleb arvesse võtta mitmeid muid olulisi tegureid. Varasem väärkohtlemise kogemus võib suurendada haavatavust, kuna ohvrid ei pruugi hoiatavaid märke ära tunda või on harjunud väärkohtlemist normaalseks pidama. Kiusamisest, hooletusse jätmisest või seksuaalsest kuritarvitamisest saadud trauma võib jätta ohvritele rahuldamata emotsionaalseid vajadusi, mida kurjategijad võivad ära kasutada. Umbes 64% Ameerika Ühendriikide täiskasvanutest teatas, et nad on kogenud vähemalt ühte tüüpi ACE-d (ebameeldivat lapsepõlvkogemust) enne 18. eluaastat. Peaaegu iga kuues täiskasvanu (17,3%) teatas, et on kogenud nelja või enamat liiki ACE-d. Psühholoogiliselt võivad ohvrid kogeda dissotsiatsiooni, mis loob keha ja vaimu vahelise vaimse lõhe kui kaitsemehhanismi vägivalla vastu. See võib viia hoiatussignaalide vähenenud tajumiseni, suurenenud valutolerantsi, enesetapumõtete ja muude raskete mõjude tekkimiseni. Dissotsiatsioonis olevad traumaatilised mälestused võivad ohvrit killustatult üle koormata, ilma et see põhjustaks emotsionaalseid reaktsioone või stressi.

Ohvritega tegelevad pedagoogid ja töötajad ei tohi ülehinnata varajase tuvastamise ja sekkumise tähtsust. Hoiatussignaalide äratundmine ja nõrgestavate ja vallandavate tegurite keerulise koostoime mõistmine on prostitutsioonis seksuaalse ekspluateerimise ohus olevate isikute kaitsmisel ülioluline. Haridusasutused peavad tegema koostööd sotsiaaltöötajate, psühholoogide ja kogukonnaorganisatsioonidega, et luua turvaline keskkond, pakkuda psühhosotsiaalset tuge ja alternatiivseid võimalusi. Edendades vastupanuvõimet, enesehinnangut ja suhtlemisuskust, võivad haridustöötajad olla oluliseks kaitseliiniks inimeste seksuaalse ärakasutamise vastu prostitutsioonis.

Ennetav haridus, kaasav keskkond ja traumateadlik õpetamine on selles missioonis olulised vahendid. Pedagoogid peavad olema koolitatud mitte ainult ohumärkide äratundmiseks, vaid ka usalduslike suhete loomiseks ja selliste programmide rakendamiseks, mis võimaldavad inimestel teha teadlikke ja iseseisvaid otsuseid oma keha, suhete ja tuleviku osas.

ÜLEVAADE ÕIGUSRAAMISTIKUST

4. ÜLEVAADE ÕIGUSRAAMISTIKUST

4.1 Krimaliseerimine / keelustamine

Kriminaliseerimine tähendab õiguslikku lähenemisviisi, mille puhul nii seksuaalteenuste müük kui ka ostmine on ebaseaduslik. Selle eesmärk on kaotada prostitutsioon, karistades kõiki asjaosalisi. Kriminaliseerimise eesmärk on hoida inimesi prostitutsiooniga tegelemast ja vähendada sellega seotud sotsiaalseid kahjusid, nagu inimkaubandus ja ekspluateerimine. Sellise lähenemisviisiga riigid on näiteks Ameerika Ühendriigid (v.a Nevada osariik), Venemaa ja enamik Lähis-Ida riike.

Ameerika Ühendriikides näeb õigusraamistik ette ranged karistused nii prostitutsiooniga tegelevatele isikutele kui ka klientidele. Õiguskaitseorganid korraldavad regulaarselt reide ja jälitustoiminguid prostitutsiooniga seotud isikute kinnipidamiseks. Kriitikud väidavad, et kriminaliseerimine ajab tööstusharu pöranda alla, muudab selle prostituutide jaoks ohtlikumaks ja raskemini reguleeritavaks (Vuolajärvi, 2022).

Ka Venemaal on prostitutsioon ebaseaduslik ning nii prostituute kui ka kliente võivad oodata trahvid ja vangistus. Valitsus peab prostitutsiooni sotsiaalseks haiguseks, mis tuleb välja juurida. Siiski on täheldatud, et prostitutsiooniga tegelevate isikute õiguskaitse puudumine viib sageli ekspluateerimise ja kuritarvitamiseni (Alikhadzhiev, 2018).

Paljudes Lähis-Ida riikides on prostitutsioon kultuuriliste ja religioossete tõekspidamiste tõttu rangelt keelatud. Karistused prostitutsiooniga tegelemise eest võivad olla karmid, sealhulgas vangistus ja kehaline karistus. Kriminaliseerimisega püütakse nendes riikides säilitada moraaliveärtusi ja vältida sugulisel teel levivate nakkuste levikut.

4.2 Osaline krimaliseerimine / keelustamine

Osaline krimaliseerimine, mida nimetatakse ka "Põhjamaade mudeliks", krimaliseerib kas seksuaalteenuste müümise või ostmise, kuid mitte mõlemad. Näiteks Rootsis, Norras ja Islandil on seksi ostmine ebaseaduslik, kuid seksi müümine mitte. Selle mudeli eesmärk on vähendada nõudlust ja kaitsta prostituute süüdistuse esitamise eest.

Rootsis on seksuaalteenuste ostmine olnud ebaseaduslik alates 1999. aastast. See seadus, tuntud kui „Seksiteenuste ostmise seadus“, krimaliseerib seksiteenuste ostmise, samas dekrimaliseerides seksiteenuste müümise. Eesmärk on vähendada nõudlust ja kaitsta prostituute ärakasutamise eest. Seega on see suunatud pigem klientide kui prostitutsiooniga tegelevate isikute vastu, eesmärgiga vähendada nõudlust tasulise seksi järele. Rootsi valitsus pakub prostituutidele tugiteenuseid, sealhulgas juurdepääsu tervishoiule, sotsiaalteenustele ja tööalastele koolitusprogrammidele. Põhjamaade mudelit on kiidetud selle eest, et see keskendub ekspluateerimise ja inimkaubanduse vähendamisele, kuid kriitikud väidavad, et see võib siiski prostitutsiooni pöranda alla suruda (Jakobsson, 2013).

Norra ja Island on võtnud kasutusele sarnase lähenemisviisi, kriminaliseerides seksi ostmise, kuid dekriminaliseerides samal ajal müügi. Riigid pakuvad ka tugiteenuseid prostituutidele ja keskenduvad nõudluse vähendamisele. Põhjamaade mudel on mõjutanud teisi riike, näiteks Kanadat ja Prantsusmaad, võtma vastu sarnaseid õigusakte.

4.3 Legaliseerimine koos reguleerimisega

Sellistes riikides nagu Saksamaa, Holland ja Uus-Meremaa on prostitutsioon seaduslik ja reguleeritud. Prostitutsiooniga tegelevad inimesed peavad ohutuse tagamiseks ja ekspluateerimise vähendamiseks järgima konkreetseid eeskirju, näiteks käima tervisekontrollis ja omama litsentsi.

Saksamaal on üks maailma kõige struktureeritumaid ja reguleeritumaid seksitööstusi. Prostitutsioon on olnud seaduslik alates 2002. aastast ning selle suhtes kehtivad maksu- ja tööõigusseadused. Bordellid tegutsevad avalikult ja prostituutidel on juurdepääs tervishoiuteenustele, lepingutele ja õiguskaitsele vastavalt 2016. aasta prostituutide kaitse seadusele. See seadus nõuab, et prostitutsiooniga tegelevad isikud registreeriks end ametiasutustes ja tagab, et bordellid vastavad tervishoiu- ja ohutusstandarditele (BMFSFJ, 2017).

Holland on kuulunud oma salliva suhtumise poolest seksitööstusse, eriti sellistes linnades nagu Amsterdam, kus reguleeritud punaste laternate kvartalid on hästi tuntud. Alates 2000. aastast on bordellid ja organiseeritud seksitöö olnud seaduslikud, tingimusel et kõik osapooled on täiskasvanud ja andnud oma nõusoleku. Valitsus rakendab rangeid eeskirju bordellide tegevuse, tervishoiunõuete ja prostituutide õiguste kohta, et tagada turvaline ja kontrollitud keskkond.

Kriitikud märgivad, et eriti Saksamaa ja Holland on muutunud seksikaubanduse sihtkohtadeks, eelkõige Ida-Euroopast ja Aafrikast pärit inimeste jaoks. Paradoksaalsel kombel on legaliseerimine muutnud vägivalda ja inimkaubanduse seadusliku fassaadi taha varjatuna lihtsamaks. Paljud seksitöötajad väldivad ka seaduslikes bordellides registreerumist või töötamist häbimärgistamise, maksustamise, bürokraatia jms tõttu, mis jätab nad haavatavaks ja töökaitse alt välja.

4.4 Dekriminaliseerimine

Mõnes kohas, näiteks Uus-Meremaal ja osades Austraalia osades, on prostitutsioon dekriminaliseeritud. See tähendab, et seksitööd koheldakse nagu iga teist elukutset, valitsuse sekkumine ja reguleerimine on minimaalne.

Prostitutsiooni reformi seadus 2003[5] dekriminaliseeris prostitutsiooni Uus-Meremaal, tagades prostituutidele samad õigused ja kaitse kui teiste tööstusharude töötajatel. Seadus sätestab ka bordellide tervishoiu- ja ohutusnõuded, võimaldades registreeritud prostituutidel saada töötushüvitist ja töökaitset. Lisaks dekriminaliseeriti sellega kõik muud seksitöö aspektid, sealhulgas tänaval töötamine, eesmärgiga parandada prostituutide

turvalisust ja õigusi, kaotades kriminaalkaristused ja võimaldades juurdepääsu tervishoiu- ja sotsiaalteenustele. Uus-Meremaa prostituudid on teatanud tööga rahulolu ja turvalisuse suurenemisest pärast seaduse rakendamist (Justiitsministeerium, 2003).

Austraalias on prostitutsiooni õiguslik staatus osariikide ja territooriumide lõikes erinev. Uus-Lõuna-Walesis on seksitöö peaaegu täielikult dekriminaliseeritud. Victorias, Queenslandis ja Tasmaanias on prostitutsioon seaduslik ja reguleeritud, mis tähendab, et bordellid ja iseseisvad töötajad peavad järgima konkreetseid seadusi. Lääne-Austraalias, Lõuna-Austraalias ja Põhjaterritooriumil on sõltumatu seksitöö lubatud, kuid bordellid ja kolmandate isikute poolt haldamine (sutenöörlus) on endiselt ebaseaduslikud.

Dekriminaliseerimise pooldajad väidavad, et prostitutsiooni käsitlemine nagu iga teist elukutset vähendab häbimärgistamist, parandab turvalisust ning võimaldab prostitutsiooniga tegelevatel isikutel saada õiguskaitset ja sotsiaalteenuseid. Kriitikud väljendavad aga muret, et dekriminaliseeritud keskkonnas võib suureneda ekspluateerimine ja inimkaubandus. Seksitöö ei järgi tavapärast tööloogikat ja kriitikud märgivad, et seda on raskem reguleerida, näiteks seoses töötingimuste ja tööajaga eramutes ning jõudude ebavõrdsusega kupeldajate ja prostituutide vahel.

Kokkuvõttes võib öelda, et prostitutsiooni õiguslik raamistik on kogu maailmas väga erinev, peegeldades erinevaid kultuurilisi, sotsiaalseid ja poliitilisi hoiakuid. Igal lähenemisviisil on omad argumendid ja käimasolev arutelu kujundab jätkuvalt prostitutsiooni reguleerimise tulevikku.

Probleem	Abolitsionistlik mudel	Täielik dekriminaliseerimine / legaliseerimine
Nõudlus prostitutsiooni järele	Vähenenud	Suurenenud
Seksikaubandus	Vähenenud	Suurenenud
Dekriminaliseerida / mitte arreteerida seksi eest ostetud isikuid	✓	✗
Kriminaliseerida ostjad, sutenöörid ja bordelliomanikud	✓	✗
Dekriminaliseerida ostjad, sutenöörid ja bordelliomanikud	✗	✓
Spetsiaalne toetus ohvritele	✓	✗
Teated prostituutide vastu suunatud vägivalldajuhtumitest	EI KOHALDATA	Suurenenud
Ühiskondlikud hoiakud	Suurenenud usk soolisse võrdõiguslikkusse	EI KOHALDATA

4.5 Mõju ja analüüs: näiteid maailmast

Guyana

Prostitutsioon Guyanas on keeruline teema, mida on aastaid reguleeritud keelustamisega. Selle meetodi eesmärk on vähendada prostitutsiooni levikut, kehtestades prostitutsiooniga tegelejatele õiguslikke karistusi, millega on kriminaliseeritud kõik prostitutsiooni vormid. Keelustamise aluseks on nii moraalsed kui ka tervisega seotud probleemid, mille eesmärk on piirata sugulisel teel levivate nakkuste levikut ja lahendada prostitutsiooniga seotud sotsiaalseid probleeme. Guyana õiguslik seisukoht prostitutsiooni suhtes on aastate jooksul muutunud, mõjutatuna koloniaalajaloost ja muutuvatest ühiskondlikest normidest. Prostitutsiooni keelustavad seadused kehtestati Briti koloniaalvõimu ajal, peegeldades viktoriaanliku ajastu suhtumist seksuaalsusesse. Need seadused on püsinud ka pärast iseseisvuse taastamist, kuigi nende järgimine ja avalik arvamus on olnud muutlik.

Guyana konsolideeritud seaduste kohaselt on prostitutsioon ebaseaduslik. Nii prostitutsioonile ahvatlemine kui ka sellega tegelemine on kriminaalkuriteod, mille eest karistatakse trahvi ja vangistusega. Bordellide pidamine ja kupeldamine on samuti keelatud ning süüdi mõistetud isikutele määratakse ranged karistused.

Keelustamist on kritiseeritud selle tõhususe ja moraalsete tagajärgede pärast. Vastased väidavad, et prostitutsiooni kriminaliseerimine ajab selle põrandaaluseks, muutes prostituudid kuritarvitamise ja ärakasutamise suhtes haavatavamaks. Nad väidavad, et selline lähenemisviis ei tegele prostitutsiooni algpõhjustega, nagu vaesus ja hariduse puudumine. Kriitikud rõhutavad ka keelustamisega seotud terviseriske. Prostitutsiooni varju surumine raskendab tervishoiualaste algatuste, nagu regulaarne tervisekontroll ja kondoomide jagamine, rakendamist. See suurendab seksuaalsel teel levivate nakkuste ja muude terviseprobleemide ohtu prostituutide seas. Inimõigustega seotud probleemid on märkimisväärsed, kuna prostitutsiooniga tegelevad isikud puutuvad sageli kokku diskrimineerimise ja häbimärgistamisega nii õiguslikult kui ka sotsiaalselt. Vahistamised ja õiguslikud karistused võivad süvendada nende tõrjutust, raskendades neil abi otsimist või olukorra parandamist. Mõned arvavad, et dekriminaliseerimine või legaliseerimine võib anda paremaid tulemusi. Need lähenemisviisid võivad pakkuda reguleerimist ja tuge, aidates kaitsta prostituutide õigusi ning parandada nende tervist ja turvalisust. Teiste riikide mudelid näitavad, et selline poliitika võib vähendada ekspluateerimist ja vägivallategusid, pakkudes samal ajal ka majanduslikku kasu. Prostitutsiooni keelustamine Guyanas on olnud paljude arutelude teemaks. Kuigi selle eesmärk on vähendada prostitutsiooni ja sellega seotud probleeme, on seda kritiseeritud seoses selle tõhususe ja mõjuga prostituutide õigustele ja tervisele.

Kreeka

Kreekas toimib prostitutsioon õigusliku ja reguleeritud raamistiku alusel, mille eesmärk on tegevust jälgida ja kontrollida, kaitstes samal ajal rahvatervist ja võideldes ekspluateerimise

vastu. Prostitutsioon on Kreekas seaduslik seadusega sätestatud eritingimustel. See on lubatud üle 18-aastastele isikutele, kes on ametiasutustes registreeritud. Seksitöö võib toimuda ainult litsentseeritud kohtades, näiteks bordellides, ning tänavaprostitutsioon on üldiselt keelatud, kuigi selle järgimine on erinev.

Prostitutsiooniga tegelevad isikud peavad end registreerima kohalikus omavalitsuses ja taotlema tööluba, mis on pikendatav. Prostituutidele on korrapärane tervisekontroll kohustuslik, et tagada rahvatervise ohutus. Need kontrollid toimuvad tavaliselt iga kahe nädala tagant ja hõlmavad sugulisel teel levivate nakkuste sõeluuringuid. Tööloa kehtivuse säilitamiseks on vaja arstitõendit, mis kinnitab neid kontrole. Terviseriskide vähendamiseks soovitatakse või nõutakse kondoomide kasutamist. Bordellid peavad tegutsemiseks omandama ametliku tegevusloa. Nende asutuste suhtes kohaldatakse tsoneerimiseseadusi, mis määravad kindlaks nende asukoha, näiteks minimaalse kauguse koolidest, kirikutest ja muudest tundlikest piirkondadest. Samuti peab bordelli juhataja või käitaja järgima õiguslikke suuniseid ning igasugune osalemine isikute ekspluateerimises või inimkaubanduses on rangelt keelatud. Kuigi prostitutsioon on seaduslik, on sellised tegevused nagu kupeldamine, inimkaubandus ja litsentseerimata prostitutsioon kriminaalkuriteod. Õigusraamistiku eesmärk on kaitsta prostituutide autonoomiat ja pakkuda kaitsemeetmeid ärakasutamise vastu, kuid nende kaitsemeetmete tõhusaks rakendamiseks on veel palju teha.

Kuigi prostitutsioon on Kreekas reguleeritud, on see sotsiaalselt keeruline küsimus. Seksitööga seotud häbimärgistamine püsib, mis võib takistada prostituutide juurdepääsu õiguskaitsele ja sotsiaalsele toetusele. Vabaühendused ja huvirühmad nõuavad sageli seaduse täiustamist, et paremini tegeleda selliste probleemidega nagu inimkaubandus ja pakkuda prostitutsiooniga tegelevatele isikutele tugevamat toetussüsteemi.

Itaalia

Prostitutsiooni õiguslik küsimus Itaalias on keeruline ja peegeldab mitmeid sotsiaalseid ja kultuurilisi vastuolusid (Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana, 1958). Prostitutsiooni iseenesest kuriteoks ei peeta, kuid sellega seotud tegevused on kriminaliseeritud, seetõttu on Itaalia lähenemist määratletud kui "osaliselt keelustavat". Täpsemalt öeldes, selleks, et seksuaalset tegevust saaks pidada seaduslikuks, peab see toimuma vabatahtlikult ja hõlmama täiskasvanuid, kes on vaimselt terved ja andnud oma nõusoleku. Peamine prostitutsiooni reguleeriv seadus on Merlini seadus (seadus nr 75/1958), mis näeb ette karistused prostitutsioonile õhutamise ja sellele kaasaaitamise, ekspluateerimise ja naistega kauplemise eest. Sama seadusega kaotati ka bordellid, mida varem nimetati "prostitutsioonimajadeks". See näeb ette kahe- kuni kuueaastase vanglakaristuse igaühele, kes "värbab isiku prostitutsiooni kaasamise eesmärgil või hõlbustab sel eesmärgil prostitutsiooni", samuti igaühele, kes "saab mingil viisil kasu teise isiku prostitutsioonist või edendab seda". Samuti puudutab see igaüht, kes juhib "prostitutsioonimaja", rendib vara "prostitutsioonimaja pidamiseks" või "lubab alaliselt ühe või mitme prostitutsiooniga tegeleva isiku viibimist" oma "avalikes ruumides".

Sotsiaaldemokraatliku senaatori Lina Merlini propageeritud seaduse eesmärk oli vabastada naised riiklikust kontrollist ja ekspluateerimise vormidest kooskõlas sõjajärgsete väärtustega, mis olid seotud inimväärikuse ja inimõigustega (Bellassai, 2018). Tulemus ei olnud siiski selline, nagu loodeti. Tekkinud on omamoodi õiguslik hall ala, kus naised jäävad prostitutsiooni, kuid ametiasutused ei saa sekkuda, sest prostitutsioon ise ei ole kuritegu, kui seda "tehakse vabatahtlikult". Õnneks on mõned omavalitsused – näiteks Rimini, Asti ja Palermo – hakanud konkreetsete määruste kaudu vastu võtma kohalikke eeskirju, mille eesmärk on leida kliente, liikudes üha enam selle poole, et prostitutsioon tunnistataks selleks, mis see on: ekspluateerimiseks. Mis puudutab õiguslikke küsimusi, siis feministid on üldiselt toetanud Merlini seadust, mis keelustas bordellid ja reguleerimise ning seisnud dekriminaliseerimise eest, välja arvatud ekspluateerimine kolmandate isikute (sutenööride) poolt ("Prostitutsioon Itaalias", n.d.).

Seevastu riigi valitsus on liikunud vastupidises suunas. Alates 1. aprillist 2025 kehtestati kutsetegevuse koodeks, et määratleda "ühiskondliku eluga seotud" ametid, sealhulgas sellised teenused nagu eskortimine, tutvumis- ja kosjasobitusagentuuride tegevus, samuti "seksuaalteenuste osutamine või korraldamine", "prostitutsiooniürituste korraldamine või prostituutide tegevuskohtade haldamine" ning lisaks "kohtumiste ja muude kiirsuhtlusvõrgustike korraldamine". Kui varem hõlmas see ainult eskortteenuseid, tutvumis- ja kosjasobitusagentuure, siis nüüd on olemasolevat klassifikatsiooni oluliselt laiendatud (Pons, 2025).

Argentina

Olenemata sellest, kas võetakse vastu prostitutsiooni reguleeriv, keelustav või kaotav õigusraamistik, küsime endalt, mis juhtub tegelikkuses haavatavate inimestega, keda prostitutsioonisüsteem värbab?

Argentina abolitsionistliku õigusraamistiku juhtum näitab meile mõningaid eripärasid.

Argentina on võtnud vastu abolitsionistliku ehk prostitutsiooni kaotava õiguskorra (Ley Sobre Trata De Personas, 1913). Vastu on võetud seadused ja rahvusvahelised lepped, mis keelavad prostitutsioonile tegevusloa andmise ning kehtestavad riigile kohustuse ennetada inimkaubandust avaliku poliitika ja sotsiaalabi kaudu selle kohutava organiseeritud kuritegevuse ohvritele. Seadusega karistatavad kuriteod on järgmised: prostitutsiooni soodustamine või sellele kaasaaitamine, teiste isikute prostitutsiooni majanduslik ärakasutamine ja inimkaubandus seksuaalse ärakasutamise eesmärgil. Prostitutsioon ei ole keelatud ega karistatav, kuid seadus sätestab, et riik peab seda vältima, luues riskirühmadele võimalused eluaseme, tervishoiuteenuste ja töö leidmiseks. Kuigi riigis kehtib abolitsionistlik õigusraamistik, puuduvad riigil avaliku poliitika meetmed, mis tõhusalt prostitutsiooni ära hoiaksid ja hoiataksid riskirühmi võimaliku ohu eest langeda seksikaubanduse ohvriks. Seksuaalselt kasutatakse ära haavatavas olukorras tüdrukuid ja noori naisi. Kui ekspluateerimine lõpeb, ei paku riik sotsiaalset ega majanduslikku abi, mistõttu ohvritel ei ole võimalik luua elu, mis oleks vaba prostitutsioonist või inimkaubandusest tulenevast seksuaalsest ärakasutamisest.

Seetõttu üksi prostitutsiooni kaotavast õigusraamistikust ei piisa.

Riigid ja valitsused peavad välja töötama toimiva riikliku poliitika ja jätkama organiseeritud kuritegevuse likvideerimist ning pakkuma selle ohvriks langenud haavatavale elanikkonnale võimalust elada normaalset elu.

Eesti

Eestis on kasutusel osalise kriminaliseerimise mudel. Seksivahetus raha eest täiskasvanud isikute vahel on seaduslik, kuid kolmanda osapoole osalemine – näiteks kupeldamine, bordellide juhtimine või värbamine – on kriminaliseeritud (Sexual Rights Database, n.d.). Täiskasvanute vahelise seksi müümine ja ostmine on Eestis seaduslik, kui seda tehakse iseseisvalt ja eraviisiliselt. Seksi ostmine inimkaubanduse ohvriks langenud inimeselt on aga kriminaalkuritegu, mille eest võib määrata kuni viieaastase vangistuse. Pärast iseseisvumist arutas Eesti täieliku kriminaliseerimise või legaliseerimise üle, kuid lõpuks valis vahepealse lähenemisviisi, mis väldib mõlemat.

- **Sutenööritegevus ja bordellid:** teise isiku prostitutsiooni vahendamine või sellest tulu saamine on ebaseaduslik.
- **Prostitutsioon ja inimkaubandus:** isikute sundimine või värbamine prostitutsioonile on karistatav kuni viieaastase vangistusega.
- **Prostitutsioonile kaasaaitamine:** prostitutsioonile teadlikult kaasa aitamine, sealhulgas seksuaalteenuste reklaamimine või ruumide rentimine seksitööks on ebaseaduslik.
- **Alaealiste kaasamine:** alaealiste isikute kaasamine või julgustamine prostitutsioonile on rangelt kriminaalkorras karistatav.

Soome rangemate prostitutsiooniseaduste tõttu reisivad paljud Soome kliendid Eestisse, et osta seksuaalteenuseid. See dünaamika on aidanud kaasa sellele, et Eestist on saanud seksiturismi sihtkoht, eriti Soome kodanike jaoks (Aral, 2006). Eestit peetakse inimkaubanduse **lähte-, transiit- ja sihtriigiks**. Kui ametlikult tuvastatud ohvrite seas oli peamiseks inimkaubanduse vormiks seksuaalne ärakasutamine (27 juhtumit aastatel 2018-2021), siis oletatavad ohvrid kogesid enamasti tööalast ärakasutamist (264 juhtumit, peamiselt mehed Ukrainast ja Poolast) (GRETA Publishes Its Second Report on Estonia, 2023).

Abolitsionistlik lähenemisviis / Põhjamaade mudel Rootsis, Prantsusmaal ja Kanadas

Põhjamaade mudel, mida tuntakse ka abolitsionistliku või võrdõiguslikkuse mudelina, kriminaliseerib seksuaalteenuste ostmise, kuid dekriminaliseerib müügi. Selle lähenemisviisi eesmärk on vähendada nõudlust prostitutsiooni järele, kaitsta sellega seotud isikuid ning võidelda inimkaubanduse ja eksploateerimise vastu. Feministlikel ja inimõigustel põhinev lähenemisviis käsitleb prostitutsiooni kui soolise ebavõrdsuse ilmingut ning püüab pigem saavutada süsteemseid muutusi kui karistada prostituute.

Rootsi on Põhjamaade mudeli teerajaja 1999. aasta seksi ostmise seadusega, mis kriminaliseerib seksi ostmise, kuid mitte selle müügi. See õigusakt käsitleb prostitutsiooni kui naistevastase vägivalla vormi ja on osa Rootsi laiemast soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavast. Prostituutidele pakutavad tugiteenused hõlmavad eluaset, tervishoiuteenuseid, nõustamist ja väljumisprogramme. Ametiasutused on teatanud tänavaprostitutsiooni vähenemisest ja avalikkuse suhtumise muutumisest. Kriitikud väidavad siiski, et seadus surub prostitutsiooni põranda alla, suurendades prostituutide isoleeritust ja riske.

2016. aastal võttis Prantsusmaa vastu sarnase mudeli, kriminaliseerides seksuaalteenuste ostmise, pakkudes samal ajal toetust prostitutsioonist väljuvatele isikutele. Seadus hõlmab rahalist abi, juurdepääsu kutseõppele ja elamislubasid dokumentideta prostituutidele. Kliente ootavad trahvid ja kohustuslik teadlikkuse tõstmine. Reformi eesmärk oli vähendada nõudlust, takistada ekspluateerimist ja pakkuda prostituutidele tegelikke alternatiive. Hoolimata reformi edumeelsest kavatsusest on selle rakendamine olnud ebaühtlane. Aruanded näitavad, et prostituutidel, eelkõige võõrtöötajatel ja ilma stabiilse elukohata isikutel on jätkuvalt tegemist politseiga ja nad on kõrvale tõrjutud.

Kanada õigusraamistik restruktureeriti 2014. aastal kogukondade ja ekspluateeritud isikute kaitse seadusega (PCEPA), mis kajastab Põhjamaade mudeli põhimõtteid. Seksi ostmine, seksiteenuste müügist kasu saamine ja kolmandatele isikutele suunatud reklaam on ebaseaduslik, samas kui seksi müümine ise ei ole kriminaliseeritud. PCEPA eesmärk on vähendada nõudlust, kaitsta riskirühmi ja pakkuda väljumisstrateegiaid. Siiski on seadus vaidlustatud prostituutide õiguste rühmituste poolt, kes väidavad, et see suurendab riske ja tugevdab häbimärgistamist. Täitmise praktika, eelkõige avalikes kohtades, on jätkuvalt prostituute negatiivselt mõjutanud.

Prostitutsiooni kaotamise mudelis peetakse prostitutsiooni loomupäraselt ekspluateerivaks ja püütakse suunata vastutus pigem ostjatele kui seksi müüvatele isikutele. Kõigis kolmes riigis hõlmab mudel investeeringuid prostitutsioonist väljumise tugiteenustesse. Sellegipoolest on see endiselt vastuoluline. Kriitikud väidavad, et kuigi prostituudid on tehniliselt dekriminaliseeritud, loob klientide kriminaliseerimine koos range järelevalve ja politsei kaasamisega ebaturvalised töötingimused. Lisaks sellele kannatavad marginaliseeritud rühmad – eriti sisserändajad, transinimesed ja rassilised grupid – sageli ebaproportsionaalselt suurt kahju.

Prostitutsiooni kaotamise mudel mõjutab jätkuvalt ülemaailmseid arutelusid prostitutsiooni käsitlevate õigusaktide üle. Kuigi seda kiidetakse struktuurilise ebavõrdsuse käsitlemise ja nõudluse suunamise eest, toovad selle tegelikud tulemused esile, kui keeruline on rakendada poliitikat, mille eesmärk on tasakaalustada kaitset autonoomia ja õigustega.

SEKSIKaubanduse Olemus

5. SESIKAUBANDUSE OLEMUS

Seksikaubandus on määratletud kui inimkaubandus seksuaalse ekspluateerimise eesmärgil. Kurjategijaid nimetatakse seksikaubitsejateks või sutenöörideks, kes veenavad ohvreid osutama erinevaid seksiteenuseid selle eest maksvatele klientidele. See tähendab sageli ärakasutamist ähvarduste, manipuleerimise või võimu kuritarvitamise kaudu. Seksikaubandus on tihedalt seotud prostitutsiooniga, kuna inimkaubitsejad sunnivad ohvreid tavaliselt prostitutsioonile, et teenida tulu. Kuigi kõik prostitutsiooni vormid ei ole seotud inimkaubandusega, on paljud inimkaubanduse ohvrid seotud seksikaubandusega, kus nad võivad näiliselt osaleda vabatahtlikult, kuid tegelikult on kontrolli all. Vabatahtlikuna näiv seksitöö võib varjata ekspluateerimist ja kuritarvitamist. UNODC 2022. aasta andmed näitavad, et seksuaalse ekspluateerimise eesmärgil toimuva inimkaubanduse avastamine võrdub sunniviisilise töö eesmärgil toimuva inimkaubanduse avastamisega, mis on mõlema puhul veidi alla 40%. Seksikaubandust soodustavad tõuketegurid (vaesus, töötus, hariduse puudumine, sooline ebavõrdsus, konfliktid) ja tõmbetegurid (valelubadused paremate tingimustest, nõudlus odava tööjõu ja seksuaalteenuste järele). Inimkaubandus on seotud majandusliku ebakindlusega.

5.1 Ohvrite ja läbielanute profiil

Seksikaubandus mõjutab ebaproportsionaalselt rohkem just naisi ja tüdrukuid, seejuures on paljud ohvrid noored ja haavatavad. Tihti on sotsiaalse ja soolise ebavõrdsuse tõttu ärakasutamise sihtmärgiks eelkõige tüdrukud.

Enamik seksuaalse ekspluateerimise eesmärgil toimuva inimkaubanduse ohvritest on naissoost (64% naised ja 27% tüdrukud).

Kuigi sellest on räägitakse vähem, langevad seksikaubanduse ohvriks ka mehed ja poisid, eriti teatud piirkondades või organiseeritud kuritegelike ringkondade kaudu.

Ehkki aastatel 2019–2020 tõusis meesohvrite osakaal aastatega 2017–2018 võrreldes 23%-lt 33%-le, moodustavad naised ja tüdrukud 87% seksuaalse ekspluateerimise eesmärgil toimuva inimkaubanduse ohvritest. Lapsed moodustavad veerandi ohvritest (23%), kellest suurel enamusel on ELi kodakondsus (85%) ja kes on naissoost (75%) (Euroopa Parlament, 2023).

Mis puudutab Euroopa Liitu, siis 61% ohvritest on ELi kodanikud, sageli Ida-Euroopa riikidest (nt Rumeenia, Bulgaaria, Poola) (United Nations Office on Drugs and Crimes, 2010).

ELi-väliste ohvrite puhul on peamised lähteriigid Nigeeria, Albaania ja Hiina, kusjuures diasporaa kogukonnad hõlbustavad sageli ärakasutamist. Ebaproportsionaalselt suureks sihtmärgiks on venekeelsed naised, kodakondsuseta isikud ja ebastabiilse sotsiaalmajandusliku taustaga inimesed. Ohvrite taustaks on sageli füüsiline, seksuaalne või emotsionaalne väärkohtlemine. Inimkaubitsejad kasutavad nende varasemaid traumasid ära, andes valelubadusi turvalisusest ja stabiilsusest. Sihtmärgiks on eelkõige vaesed või

majanduslikes raskustes olevad inimesed. Inimkaubitsejad kasutavad nende nõrku kohti ära, pakkudes valelikke lubadusi paremast elust. Riskirühmad, eriti põgenenud või kodutud noored, on peamised sihtmärgid. Inimkaubitsejad kasutavad ära nende meeleheidet ja vajadust toidu, peavarju ja turvalisuse järele. Sisserändajad, eriti need, kellel ei ole dokumente või kellel puudub juurdepääs põhiteenustele, on oma ebakindla staatuse tõttu inimkaubanduse suhtes eriti haavatavad. Interseksionaalsed tegurid, nagu etnilisse vähemusse kuulumine, LGBTQIA+ või puue, võivad veelgi suurendada haavatavust inimkaubanduse suhtes, kuna neid diskrimineeritakse ja nende juurdepääs kaitsemehhanismidele on piiratud. Ohvrid võivad olla teadlikult värvatud seksuaalteenuseid osutama, kuid lõpuks satuvad ikkagi ekspluateerivasse olukorda. Mõnikord võidakse seksuaalse ärakasutamise ohvreid sundida värbama teisi, mis muudab nende olukorra veelgi keerulisemaks. Sageli ei märgata neid ametivõimude piiratud arusaamade, stereotüüpide tõttu „ideaalsetest“ ohvritest ja seetõttu, et ohvrid ei näe end sellistena. Need probleemid muudavad toetuse ja tuvastamise raskemaks.

5.2 Inimkaubitsejate profiil

Kuigi inimkaubitsejad on sageli meessoost (üle 75% inimkaubitsejatest on mehed), osalevad ohvrite värbamises ja ärakasutamises ka naised. Andmed näitavad, et naised moodustavad 23% kahtlustatavatest ja 22% süüdimõistetud inimkaubitsejatest. Naised võivad olla kui "värbajad" või "madamid", kes tegelevad seksikaubanduse ohvritega. Inimkaubitsejatel on sageli sama kodakondsus kui nende ohvritel. Inimkaubitsejad võivad olla mis tahes vanuses, alates noortest täiskasvanutest kuni vanemate inimesteni, kuigi seksikaubandusega seotud kuritegelikel organisatsioonidel võib olla vanemate, kogenud inimkaubitsejate hierarhia, kes jälgivad nooremaid värvatuid. Inimkaubitsejate peamine motivatsioon on kasum. Inimkaubitsejad kasutavad haavatavaid inimesi rahalise kasu saamiseks, teenides tulu nende seksuaalsest ärakasutamisest. See tööstusharu on väga tulutoov, sest inimkaubitsejad võtavad märkimisväärse osa ohvrite teenitud rahast.

Hinnanguliselt oli sunniviisilisest seksuaalsest ärakasutamisest saadav kasum umbes 33,9 miljardit USA dollarit, kusjuures inimkaubanduse tulemusel sunniviisilisest seksuaalsest ärakasutamisest saadav kasum oli hinnanguliselt umbes 27,8 miljardit USA dollarit. Peaaegu pool sellest kasumist teeniti ainuüksi tööstusriikides (13,3 miljardit USA dollarit) (International Labour Organization, 2013).

5.3 Värbamise meetodid ja kurjategijate strateegia

Inimkaubitsejad kasutavad sundi, jõudu ja pettust, lubades töökohti, eluaset ja kõrget palka. Tavaliste taktikate hulka kuulub modellitöö, tantsimise või välismaal õppimise võimaluste pakkumine. "Love-boy" meetod tähendab romantilise huvi teesklemist, et võita usaldus ja hiljem sundida ohvreid seksuaalsele ärakasutamisele. Ohvreid värbavad sageli oma riigi

kodanikud, mõnikord kaasates sellesse ka tuttavaid või pereliikmeid. Inimkaubitsejad konfiskeerivad passid ja kasutavad kontrolli säilitamiseks psühholoogilist manipuleerimist.

- **Valelubadused:** inimkaubitsejad kasutavad sageli petlikku taktikat, lubades ohvritele võimalusi tööks, hariduseks või paremaks eluks, mida nad hiljem ära kasutavad.
- **Manipuleerimine ja emotsionaalne kuritarvitamine:** inimkaubitsejad loovad sageli ohvritega emotsionaalseid sidemeid, teeseldes, et hoolivad neist, enne kui isoleerivad nad nende tugisüsteemidest. Aja jooksul tagab selline manipuleerimine ohvri sõltuvuse.
- **Ähvardused ja vägivald:** ohvreid ähvardatakse sageli nende enda või nende lähedaste kahjustamisega. Füüsilist vägivalda ja emotsionaalset väärkohtlemist kasutatakse kontrollivahenditena, et takistada põgenemist.
- **Kontrollimine ja võim:** inimkaubitsejate motiiviks võib olla vajadus omada kontrolli ja domineerida teiste üle. See võib olla seotud isiklike võimu- ja kontrolliprobleemidega või viisiga, kuidas kehtestada võim haavatavate isikute üle.
- **Vahendajate kasutamine:** inimkaubitsejad võivad kasutada ka vahendajaid – mõnikord endisi ohvreid või usaldusväärseid kogukonnaliikmeid –, et värvata teisi, muutes ettepaneku läbipaistvamaks ja vähendades kahtlusi.
- **Värbamine institutsioonide kaudu:** ka näiliselt seaduslikke asutusi, nagu värbamisagentuurid, keeltekoolid või abielubürood, kasutatakse ohvrite meelitamiseks õiguspäraste võimaluste varjus.
- **Organiseeritud kuritegevuse sündikaadid:** mõned inimkaubitsejad on osa suurematest organiseeritud kuritegelikest ühendustest, mis tegelevad mitmete ebaseaduslike tegevustega, sealhulgas uimasti- ja relvakaubandusega ning inimkaubandusega. Need sündikaadid kasutavad seksikaubandust ühe võimalusena paljudest sissetuleku teenimise viisidest.

Internetil on tänapäeva inimkaubanduses keskne roll, sest see võimaldab inimkaubitsejatel ohvreid värvata, reklaamida ja kontrollida. Võltsitud töökuulutused ja sotsiaalmeedia on tavalised värbamisvahendid. Digitaalsed vahendid, nagu GPS-jälgimine ja väljapressimine, aitavad inimkaubitsejatel säilitada kontrolli eemalt. Internet võimaldab inimkaubitsejatel tegutseda piiriüleselt, suurendades anonüümsust ja raskendades avastamist, hõlbustades samas massilist ärakasutamist kasumi saamise eesmärgil. Paljud inimkaubitsejad tegutsevad rahvusvahelistes võrgustikes, mis tegutsevad piiriüleselt. Need võrgustikud hõlmavad sageli korrumpeerunud ametnikke, transporditöötajaid ja teisi isikuid, kes aitavad ohvrite liikumist hõlbustada. Lisaks rahvusvahelisele inimkaubandusele võivad mõnes riigis tegutseda ka kohalikud võrgustikud väiksemas ulatuses, kus inimkaubitsejad värbavad ohvreid ja müüvad nende teenuseid lähedalasuvates linnades või kogukondades.

5.4 Ülemaailmsed suundumused, statistika ja liikumisteed

UNODC 2024. aasta aruande kohaselt on umbes 38% kõigist tuvastatud inimkaubanduse ohvritest kogu maailmas kaubitsetud seksuaalse eksploateerimise eesmärgil. See on endiselt kõige levinum inimkaubanduse vorm kogu maailmas, eriti naiste ja tüdrukute puhul. 77% seksuaalse eksploateerimise ohvritest on naised ja sellest rühmast 24% on alaealised tüdrukud, keda sageli värvatakse pettuse, vägivalga või sundimise abil. Mehed on vähemuses ja poisid on andmetes tõenäoliselt alaesindatud, kuna nendest ei teatata piisavalt ja nad on valesti identifitseeritud.

Rahvusvaheline Tööorganisatsioon (ILO) väidab, et inimkaubanduse ohvrite seksuaalne ärakasutamine toob aastas hinnanguliselt 99 miljardit dollarit kasumit, mis teeb sellest kõige tulusama inimkaubanduse vormi.

Inimkaubanduse kaudu toimuv seksuaalne ärakasutamine on rahvusvaheline kuritegu, mis hõlmab päritolu-, transiit- ja sihtriikide keerukat võrgustikku. Need rollid kattuvad sageli – seda kujundavad rändeteed, sotsiaalmajanduslikud tingimused, poliitiline ebastabiilsus ja nõudlus seksuaalteenuste järele. USA välisministeeriumi veebisaidilt on võimalik leida igal aastal ajakohastatud andmeid. Järgnev teave pärineb 2023. aasta inimkaubanduse aruandest.

Kõige sagedamini kaubitsetakse naiste ja tüdrukutega piirkondadest, mida iseloomustab vaesus, konfliktid või nõrk õiguskaitse. Nigeeria on tõusnud üheks kõige silmatorkavamaks päritoluriigiks, kust naised kaubitsetakse Euroopasse, eelkõige Itaaliasse ja Prantsusmaale, sageli valelike töö- või hariduslubaduste alusel. Samuti on Venezuela humanitaarkriis põhjustanud naiste ja tüdrukute kaubitsemise kasvu kogu Lääne-Ameerikas ja Euroopas. Euroopas on Rumeenia ja Bulgaaria järjekindlad päritoluriigid, kust ohvreid üle kogu kontinendi, eriti Lääne-Euroopa seksiturgudele, kaubitsetakse. Sõda Ukrainas on halvendanud niigi kriitilist olukorda, sest alates 2022. aastast on seksuaalsel eesmärgil kaubitsetud naiste ja laste arv märkimisväärselt kasvanud. Aasias on sellised riigid nagu Bangladesh, India ja Filipiinid jätkuvalt peamised lähteriigid, eelkõige Lähis-Ida ja Kagu-Aasiasse suunatud inimkaubanduses.

Paljusid ohvreid ei viida otse lõppsihtkohta, vaid nad läbivad ühe või mitu transiitriiki. Näiteks Liibüa on endiselt keskne piirkond, kus toimub Sahara-tagusest Aafrikast Euroopasse suunduv naiste ja tüdrukute inimkaubandus, eelkõige Vahemere keskosa marsruudil. Türgi on oluline värav Aasia, Lähis-Ida ja Euroopa vahel ning inimkaubitsejad kasutavad seda sageli ohvrite toimetamiseks Lääne-Euroopa sihtkohtadesse. Ameerika Ühendriikides on Mehhiko ja Kesk-Ameerika riigid, nagu Honduras ja Guatemala, tavalised transiidipunktid ohvritele, keda lõpuks kasutatakse ära Ameerika Ühendriikides. Samamoodi toimivad Balkani riigid, nagu Serbia ja Albaania, Ida-Euroopast Lääne-Euroopasse suunduva inimkaubanduse koridorina.

Nõudlus seksuaalteenuste järele koos organiseeritud inimkaubanduse võrgustike olemasoluga asetab sellised riigid nagu Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia ja Hispaania

inimkaubanduse ohvrite peamiste sihtkohtade hulka Euroopas. Nendes riikides on suured, sageli reguleerimata seksitööstused, mis on inimkaubitsejatele atraktiivsed suure kasumipotentsiaali ja ebajärjekindlate õiguslike meetmete tõttu. Väljaspool Euroopat on Ameerika Ühendriigid üks olulisemaid sihtriike, kus nii välis- kui ka kodumaiseid ohvreid – kellest paljud on alaealised – kaubitsetakse seksuaalse eksploateerimise eesmärgil linnades, veebiplatvormidel ja ebaseaduslikes massaažiettevõtetes. Pärsia lahe riikides, sealhulgas Araabia Ühendemiraatides ja Saudi Araabias, kaubitsetakse Lõuna- ja Kagu-Aasiast pärit naisi sageli koduabilise töö varjus, et neid seejärel seksuaalselt eksploateerida. Aasias on sellised riigid nagu Tai, Kambodža ja Filipiinid mitte ainult seksikaubanduse sihtkohad, vaid ka laste seksuaalse eksploateerimise ja seksiturismi epitsentrid.

5.5 Seksikaubanduse rahvusvaheline õigusraamistik

Seksikaubandus on tõsine inimõiguste rikkumine ning selle vastu võitlemiseks on loodud erinevad rahvusvahelised ja riiklikud õigusraamistikud.

ÜRO protokoll inimkaubanduse, eriti naiste ja lastega kauplemise ennetamiseks, tõkestamiseks ja karistamiseks (Palermo protokoll) (UNODC, 2000).

See 2000. aastal vastu võetud protokoll on osa ÜRO rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastasest konventsioonist. Selles on esitatud inimkaubanduse terviklik määratlus ja selles on sätestatud inimkaubanduse kriminaliseerimine riiklikes õigusaktides. Selles rõhutatakse ohvrite kaitset, ennetusmeetmeid ja rahvusvahelist koostööd.

Euroopa Nõukogu inimkaubanduse vastase võitlemise konventsioon (Euroopa Nõukogu, 2005).

Selle konventsiooni eesmärk on inimkaubanduse ennetamine, ohvrite kaitsmine ja inimkaubitsejate vastutusele võtmine. Selles rõhutatakse inimõigustel põhinevat lähenemisviisi ning nähakse ette meetmed ohvrite abistamiseks ja kaitsmiseks.

SAARCI konventsioon prostitutsiooni eesmärgil toimuva inimkaubanduse tõkestamise ja selle vastu võitlemise kohta (SAARC, 2002).

See piirkondlik konventsioon julgustab Lõuna-Aasia riike tegema koostööd ja ühtlustama õiguslikke menetlusi, et võidelda inimkaubanduse vastu.

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonid (ILO, 1930).

ILO konventsioon nr 29 sunniviisilise töö kohta (1930) ja selle ajakohastatud protokoll (2014) rõhutavad liikmesriikide vajadust võtta tõhusaid meetmeid sunniviisilise töö kaotamiseks ja ohvrite kaitsmiseks.

ELi inimkaubanduse vastu võitlemise direktiiv (2011/36/EL) (Euroopa Parlament, 2011).

ELi inimkaubanduse vastane direktiiv on põhiline õigusakt, mis käsitleb inimkaubandust ELis. Sellega kehtestatakse miinimumeeskirjad kuritegude ja karistuste määratlemise kohta ning ühised sätted ohvrite kaitse, abi ja toetuse tugevdamiseks. Direktiivis rõhutatakse ohvrikeskset, soopõhist ja lastetundlikku lähenemisviisi, mis tugineb inimõigustele.

ELi inimkaubanduse vastu võitlemise direktiivi muudatused (Euroopa Parlament, 2024).

Juunis 2024 võttis EL vastu muudetud inimkaubanduse vastu võitlemise direktiivi, mis sisaldab uusi eeskirju inimkaubanduse vastase võitluse tugevdamiseks. Need eeskirjad annavad õiguskaitseorganitele tõhusamad vahendid uute, sealhulgas internetis toimuvate ära kasutamise vormide uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks. Muudatused hõlmavad ka riiklike suunamismehhanismide ametlikku loomist ja [inimkaubanduse ohvritelt](#) saadud teenuste teadliku kasutamise kriminaliseerimist.

Inimkaubanduse vastu võitlemise ELi strateegia (2021-2025) (Euroopa Parlament, 2021).

Inimkaubanduse vastu võitlemise ELi strateegia pakub terviklikku lahendust sellele kuriteole, keskendudes ennetamisele, kaitsele ja vastutusele võtmisele. Strateegia eesmärk on inimkaubanduse ennetamine, ohvrite kaitsmine ja nende mõjuvõimu suurendamine ning inimkaubitsejate kohtu alla andmine. Strateegias rõhutatakse ka ELi liikmesriikide vahelise ja rahvusvaheliste partneritega tehtava koostöö tähtsust.

TEGUTSEMINÉ

6. TEGUTSEMINE

6.1 Kuidas seksikaubandust ära tunda

Seksikaubandus on sageli peidetud manipuleerimise ja sundimise taha, mistõttu on seda raske tuvastada. Siiski on mitmeid hoiatusmärke ja punaseid lipukesti, mis võivad viidata sellele, et keegi on inimkaubanduse ohvriks langenud. Need märgid võivad ilmnedda ohvri käitumises, füüsilises välismunuses ja elustiilis, samuti tema suhtlemises teistega. Seksikaubanduse ohvritele on tihti omane teatud käitumismuster, mis viitab sellele, et nad on sunduse või kontrolli all.

- **Hirm või ärevus:** ohvrid võivad teistega suheldes tunduda hirmul või ärevuses, eriti kui vestlus puudutab nende isiklikku elu või kui nad on inimkaubitsejast eraldatud.
- **Silmside vältimine:** paljud inimkaubanduse ohvrid võivad vältida silmsidet, kuna nad on harjunud olema alistuvad ja kuulekad.
- **Depressioon või emotsionaalne eemalolek:** inimkaubanduse ohvrid ilmutavad sageli emotsionaalse tuimuse, depressiooni või tagasitõmbumise märke, mis on tingitud nende traumaatilistest kogemustest.
- **Vastuoluline jutt:** ohvrid võivad esitada vastuolulisi või ebatõenäolisi lugusid oma isikliku elu kohta või neil võivad olla etteantud vastused, mis viitavad sellele, et keegi teine kontrollib nende juttu.
- **Kontrolli puudumine:** inimkaubanduse ohvritel ei pruugi olla lubatud iseseisvalt otsuseid teha, eriti kui tegemist on nende liikumiste, raha või suhtlemisega.

Lisaks käitumuslikele tunnustele võivad **füüsilised tunnused** aidata tuvastada inimest, kes võib olla seksikaubanduse ohver:

- **Väärkohtlemise tunnused:** ohvrid kannavad sageli nähtavaid märke füüsilisest väärkohtlemisest, sealhulgas verevalumid, põletused, löikehaavad või armid. Neil võivad olla ka halva hügieeni või alatoitumise tunnused.
- **Ebatavalised tätoveeringud või markeeringud:** mõnele inimkaubanduse ohvrile teevad inimkaubitsejad omandiõiguse või kontrolli näitamiseks markeeringuid või tätoveeringuid.
- **Isikut tõendavate dokumentide puudumine:** paljudel inimkaubanduse ohvritel puuduvad isikut tõendavad dokumendid, mille inimkaubitsejad sageli ära võtavad, et vältida põgenemist.
- **Ebasobiv riie:** ohvreid võidakse näha seksuaalselt väljakutsuvas või ilmastikule või asukohale ebasobivas riietuses.

Sotsiaalsete näitajate hulka kuulub isoleeritus perekonnast, sõpradest ja tugisüsteemidest.

- **Isoleeritus teistest inimestest:** ohvritel ei lubata suhelda teistega ilma kaubitseja juuresolekuta, mis võib olla kontrolli ja manipuleerimise vorm.

- **Sotsiaalsete või perekondlike sidemete puudumine:** ohvritel ei pruugi olla kontakti oma perekonna või sõpradega ning nende sotsiaalne ring võib piirduda teiste isikutega, kes on samuti inimkaubanduse võrgustikku kaasatud.
- **Kontrollivad suhted:** ohvritel võib olla "sutenöör" või "juht", kes kontrollib täielikult nende elu, dikteerides nende tegevust, vältimust ja sissetulekut.
- **Rikkuse näitamine:** äkiline rikkuse suurenemine, näiteks suurte rahasummade omamise või teenimisega hooplemine, võib viidata osalemisele ärakasutamises.
- **Muutused vältimuses:** varasemast erineva riietuse kandmine või uute kallite riide, aksessuaaride või kingade soetamine võib viidata välisele mõjule või rahalisele toetusele tundmatust allikast.
- **Uued suhtlusringkonnad:** suhete loomine vanema poiss-sõbraga või uute sõprade leidmine, kelle elustiil on oluliselt erinev, võib olla märk haavatavusest manipuleerimise või sundimise suhtes.
- **Pidudel osalemine:** sagedane rääkimine metsikutest pidudest või teiste kutsumine pidudele võib viidata kokkupuutele ohtliku keskkonnaga, mis hõlbustab ärakasutamist.

Mõned **tööstusharud** on seksikaubandusele vastuvõtlikumad ja nendes keskkondades töötavad töötajad võivad olla kõrgendatud ohus:

- **Täiskasvanute meelelahutuskohad:** ohvreid võib leida striptiisiklubides, ebaseaduslikes massaažisalongides, go-go baarides või muudes täiskasvanute meelelahutuskohades, kus inimesi võidakse sundida seksuaalvahekorda.
- **Koduabilised või eskordid:** ohvrid võivad töötada koduabilistena või neid võidakse sundida eskortteenust osutama, kusjuures nende vabadus või iseseisvus on vähene või puudub.
- **Massaaži-, tervise- ja iluteenindustevõtted:** ohvreid võidakse ekspluateerida massaažisalongides, spaades, küünestuudiotest või ilusalongides, mis on inimkaubanduse fassaadiks, kus neid sunnitakse seadusliku töö varjus osutama ebaseaduslikke teenuseid.

Hoiatussignaalide ja käitumise näited

- **Hirm või vastumeelsus olukorrast lahkuda:** isik võib väljendada soovi lahkuda seksikaubandusest, kuid ei suuda seda teha, kuna kardab kättemaksu, vägivalda või ähvardusi oma ärakasutaja poolt. Ta võib inimkaubitsejast sõltuvusse sattuda selliste põhivajaduste osas nagu peavari, toit või isegi kiindumus.
- **Haavatavas olukorras olevad lapsed:** lapsed, kes elavad vägivaldses peres või sõltuvad mõnest uimastiprobleemidega pereliikmest on eriti haavatavad seksikaubanduse suhtes. Inimkaubitsejad kasutavad sageli selliseid lapsi ära, pakkudes neile armastuse, hoolitsuse või kaitse illusiooni nende keha eest.
- **Elavad seal, kus töötavad:** mõned seksikaubanduse ohvrid on sunnitud elama oma töökohas või neid transporditakse töökohta ja tagasi range järelevalve all. See

vähendab nende võimalust põgeneda või abi otsida, sest sageli jälgib neid "valvur" või "saatja".

- **Kontrolliva isiku kohalolek:** ohvril võib olla kontrolliv partner, pereliige või juht, kes jälgib tähelepanelikult tema tegevust ja suhtlemist. See isik võib teha nende eest kõik otsused, sealhulgas selle kohta, kellega nad võivad rääkida või kuhu minna, ning isegi piirata nende lahkumist ruumist.
- **Sage liikumine või sunniviisiline ümberkolimine:** inimkaubitsejad võivad oma ohvreid erinevatesse kohtadesse paigutada, et vältida nende tuvastamist või põgenemist. Ohvrid, keda pidevalt ümber paigutatakse, ilma et neid hoiatataks või nende liikumist kontrollitaks, võivad sattuda inimkaubandusega tegelevasse ringkonda.

Levinud müüdid, mis takistavad tuvastamist

Vaatamata kasvavale teadlikkusele seksikaubandusest, takistavad mitmed püsivad müüdid jätkuvalt äratundmist ja ohvrite toetamist. Nende väärarusaamade mõistmine ja ümberlükkamine on tõhusaks ennetamiseks ja sekkumiseks hädavajalik.

"Kui keegi naeratab või näeb hea välja, ei saa ta olla inimkaubanduse ohver"

Paljusid ohvreid on õpetatud või survestatud avalikkuse ees rahulikena näima. Naeratamine, töö käimine või suhtlemine on kui toimetulekumehhanism või ellujäämisstrateegia, isegi kui kogetakse äärmuslikku kontrolli või väärkohtlemist.

"Ohvrid tahavad alati põgeneda"

Traumaga seotuse, manipuleerimise, ähvarduste või kättemaksu hirmu tõttu ei pruugi paljud ohvrid näha end inimkaubanduse ohvrina või võivad karta lahkuda. Nende ellujäämine võib sõltuda sellesse olukorda jäämisest.

"Seksikaubandus toimub ainult vaestes või välisriikides"

Inimkaubandust esineb kogu maailmas, sealhulgas jõukamate riikide linnades ja maapiirkondades. Tegelikult on paljud ohvrid nende riikide kodanikud, kus neid ekspluateeritakse, sealhulgas haavatavate kogukondade lapsed ja noored täiskasvanud.

"See on inimkaubandus ainult siis, kui see toimub piiriüleselt"

Inimkaubandus võib toimuda täielikult ühe linna või isegi ühe naabruskonna piires. Liikumine üle riikide ei ole nõue – ekspluateerimine on.

Mida teha ja mida mitte teha, kui kahtlustatakse, et keegi on seksikaubanduse ohver:

 Mida teha?	 Mida mitte teha?
Hoidke end turvaliselt Te ei pea inimesele lähenema, sest inimkaubitseja võib olla läheduses või jälgida. Kui isik on üksi ja te tunnete end kindlalt, võite siiski turvaliselt läheneda isikule ajal ja kohas, mis on konfidentsiaalne.	Ärge astuge inimkaubitsejale vastu Inimkaubitseja vastu astumine võib ohustada nii teid kui ka ohvrit. Inimkaubitsejad on sageli vägivaldsed ja võivad oma ohvrite kontrollimiseks võtta äärmuslikke meetmeid, sealhulgas füüsilist vigastamist või isegi mõrva.
Koguge teavet diskreetselt Võimaluse korral koguge teavet ohvri olukorra kohta turvaliselt ja diskreetselt. See võib hõlmata üksikasju tema asukoha, füüsilise kirjelduse või mis tahes ütluste kohta, mis võivad aidata ametiasutustel mõista asjaolusid.	Ärge mõistke kohut ega süüdistage ohvrit Inimkaubanduse ohvrid on sageli inimkaubitsejate poolt manipuleeritud, sunnitud ja kontrollitud. Nad on tõsise kuriteo ohvrid ning nende süüdistamine või hukkamõistmine võib nende vaimset ja emotsionaalset heaolu veelgi kahjustada.
Võtke ühendust ametiasutustega Kõige tõhusam viis seksikaubanduse ohvriks langenud inimese aitamiseks on võtta ühendust kohalike õiguskaitseorganitega või inimkaubanduse vihjetelefonil. Paljudes riikides on olemas spetsiaalsed organisatsioonid inimkaubandusjuhtumitest teatamiseks ning koolitatud selliseid juhtumeid diskreetselt ja ettevaatlikult käsitlema. Nende kanalite kaudu teatamine tagab, et ametiasutused saavad asjakohaselt sekkuda ja tagada ohvri turvalisuse.	Ärge sundige ohvrit rääkima Paljud inimkaubanduse ohvrid pelgavad rääkida, sest kardavad kättemaksu. Kui neid survestada rääkima enne, kui nad on selleks valmis, võib see neid uuesti traumeerida ja isegi ohustada nende turvalisust.
Pakkuge tuge ilma survestamata Kui teil on võimalus potentsiaalse ohvriga rääkida, lähenege talle delikaatselt ja hinnanguteta. Pakkuge tuge ja väljendage oma valmisolekut aidata neil leida väljapääsu oma olukorrast. Kuid ärge survestage neid rääkima, kui nad ei ole valmis oma olukorda avalikustama.	Ärge tegutsege omal käel Kuigi võib olla soov püüda ohvrit ise aidata, võib see olla ohtlik nii teile kui ka isikule. Jätke sekkumine spetsialistidele, kes on koolitatud inimkaubanduse olukordadega tegelemiseks.
Pakkuge abi või soovitusi (vt punkt 6.3). Kui ohver on sellele avatud, andke talle teavet olemasolevate tugiteenuste, näiteks varjupaikade, nõustamise või õigusabi kohta.	

6.2 Kuidas seksikaubandusest teatada: samm-sammult

Seadke enda turvalisus esikohale

Ärge sekkuge otseselt, kui olukord ei ole täiesti turvaline. Inimkaubitsejad kasutavad kontrolli säilitamiseks sageli vägivalda või hirmutamist. Vältige vastasseisu, eriti kui inimkaubitseja võib olla lähedal.

Jälgige ja koguge üksikasju diskreetselt

Pange kirja täpne teave, mis võib aidata uurijaid:
asukoht, aeg ja keskkond;
füüsiline välimus ja riietus;
seotud sõidukid (numbrimärk, mudel, värv);
nimed, aktsendid või kuulnud fraasid;
käitumismustrid või kontrollimise tunnused.

Võtke ühendust pädevate asutustega

Enamikus riikides saate inimkaubandusest teatada järgmistele asutustele:
riiklikule inimkaubanduse vihjeliinile,
kohalikule politseile või hädaabiteenistusele,
inimkaubanduse vastu võitlemise toetamisele spetsialiseerunud vabaühendustele.
Mõned vihjeliinid võtavad vastu anonüümseid vihjeid.
ELis kasutatakse hädaolukordade puhul numbrit 112, kuid igas riigis võivad olla ka spetsiaalsed inimkaubanduse vihjeliinid ja ohvriabiteenused.

Kasutage veebipõhiseid või anonüümseid teatamisplatvorme

Paljud organisatsioonid võtavad teateid vastu krüpteeritud või anonüümsete vormide kaudu, eriti kui te ei tunne end turvaliselt otsekõne tegemisel.

Ärge liialdage – toetage, ärge "päästke"

Kui suhtlete otse potentsiaalse ohvriga, olge lahke ja mittehinnanguline. Ärge andke lubadusi, mida te ei suuda täita. Pakkuge tuge, mitte survet. Kui isik tundub olevat avatud abi vastuvõtmiseks, võite jagada teavet kohalike varjupaikade, õigusabi või nõuandetelefonide kohta.

Võimaluse korral võtke järelmeetmeid

Kui teatate MTÜ või vihjeliini kaudu, küsige, kas saate võtta järelmeetmeid. Mõned organisatsioonid annavad teavet selle kohta, kas meetmeid võeti või pakuvad edasisi suuniseid.

6.3 Erialaliitude / abitelefonide loetelu

MÄRKUS! Kui olukord on kiireloomuline või toimunud viimase 24 tunni jooksul, on soovitatav helistada, saata tekstisõnum või kasutada veebivestluse võimalust (kui see on olemas), et saada kohe abi.

EESTI

- **Sotsiaalkindlustusameti** inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise nõuandeliin

Pakub teavet, sotsiaalset ja juriidilist nõustamist ning abi ohvritele. Telefon: (+372) 660 7320 (tööpäeviti, konsultatsioonid eesti, vene ja inglise keeles).

24/7 kriisiabi: 116 006, väljastpoolt Eestit: (+372) 614 7393.

Koduleht: www.palunabi.ee

- **MTÜ Eluliini keskused**

Asuvad Tallinnas, Jõhvis ja Tartus, pakuvad õigus-, psühholoogilist ja sotsiaalset nõustamist inimkaubanduse ohvritele ja prostitutsiooni kaasatud isikutele. Telefon: (+372) 655 6140.

Pakub varjupaika inimkaubanduse ohvritele. Telefon: (+372) 551 5491. Koduleht: www.eluliin.ee. Tööaeg esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel 15:00–19:00; teisipäeval ja neljapäeval 12:00–16:00.

- **MTÜ Living for Tomorrow**

Otsib võimalusi seksuaalkasvatuse muutmiseks ja inimkaubanduse ennetamiseks, kasutades sootundlikku aktiivõpet, muutes selle kaasavaks, vastuvõetavaks, huvitavaks ja arusaadavaks.

<https://lft.ee>

- **Ohvriabi kriisitelefoni:**

24/7 nõuandetelefon pakub laiapinnalist abi inimestele, keda on kuritarvitatud või väärkoheldud. Telefon: 116 006.

- **Politsei- ja Piirivalveamet:**

Kontaktpunkt inimkaubanduse kahtlusest teatamiseks. Kontakt: Ago Leis, telefon: (+372) 6123646.

- **Tallinna Naiste Kriisikodu:**

Pakub tuge, mõistmist ja abi, sealhulgas esmast nõustamist, psühholoogilist ja juriidilist nõustamist ning varjupaika kriisi ajal. Tel: +372 5396 9834.

Veebileht: <https://naisteabi.ee>

- Inimkaubanduse ennetamise ja ohvriabi vihjeliin: **+372 6607320478**

VÄLJUMISPROGRAMMIDE NÄITED

7. VÄLJUMISPROGRAMMIDE NÄITED

7.1 PRANTSUSMAA

- **Parcours de Sortie de la Prostitution (PSP)**

2016. aasta seadusega loodud riiklik programm, mis pakub igakülgset toetust – sealhulgas sotsiaalset, õiguslikku ja professionaalset abi – isikutele, kes soovivad prostitutsioonist lahkuda.

Veebileht: <https://www.egalite-femmes-hommes.gouv.fr/sites/efh/files/2024-05/Strategie-de-lutte-systeme-prostitutionnel-et-exploitation-sexuelle-mai-2024.pdf>

- **Dispositif National Ac.Sé - Association ALC**

Pakub turvalist majutust ja igakülgset toetust inimkaubanduse ohvritele, hõlbustades nende sotsiaalset taasintegreerumist ja juurdepääsu õigustele.

Koduleht: <https://www.acse-alc.org/>

- **Amicale du Nid**

Pakub individuaalset tuge prostitutsioonis olevatele isikutele, keskendudes sotsiaalsele taasintegreerimisele, õigustele juurdepääsule ja kutsealasele arengule.

Koduleht: <https://amicaledunid.org/>

- **Comité Contre l'Esclavage Moderne (CCEM)**

Pakub õiguslikku ja sotsiaalset abi kaasaegse orjuse ja inimkaubanduse ohvritele, eesmärgiga hõlbustada nende väljumist ja ühiskonda integreerumist.

Koduleht: <https://www.ccem.org/>

- **Mouvement du Nid**

Tegeleb ennetus-, toetus- ja huvikaitsetööga, et võidelda prostitutsiooni vastu ja toetada prostitutsioonist väljuda soovivaid isikuid, pakkudes individuaalset abi ja tõstes üldsuse teadlikkust.

Koduleht: <https://www.mouvementdunid.org/>

- **Projekt STEP (inimkaubanduse ohvrite toetamine)**

Prantsusmaal tegutseva MTÜ Terre d'Asile'i poolt rakendatava projekti STEP eesmärk on parandada inimkaubanduse ohvrite tuvastamist ja toetamist, eelkõige sisserändajate hulgas. See hõlmab praktiliste juhendite väljatöötamist eesliinitöötajatele ohvrite tõhusaks äratundmiseks ja abistamiseks.

Veebileht: <https://www.france-terre-asile.org/actions/demandeurs-d-asile/projet-step-identifier-les-victimes-de-traite-des-etres-humains>

- **Teadlikkuse tõstmise kampaania Pariisi 2024. aasta olümpiamängude ja paraolümpiamängude ajal**

Et inimkaubanduse oht suurürituste ajal suureneb, on selle kampaania eesmärk teavitada nii Prantsuse kui ka rahvusvahelist publikut seksuaalse ekspluateerimise ja inimkaubanduse ohtudest. See pakub teavituskomplekte teadlikkuse tõstmiseks.

Veebileht: <https://arretonslesviolences.gouv.fr/focus/campagne-dinformation-sur-la-prostitution-lexploitation-et-la-traite-des-etres-humains-dans-0?>

7.2 ITAALIA

- **Inimkaubanduse ja tõsise ärakasutamise vastane riiklik tegevuskava**
Selles määratletakse mitmeaastased strateegiad ärakasutamise ennetamiseks, selle vastu võitlemiseks ja ohvrite abistamiseks.

Veebileht: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwid07GFx2MAxWVnf0HHTujDaIQFnoECBgQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.pariopportunita.gov.it%2Fmedia%2F2427%2Fpiano-anti-tratta-2022-2025-ita.pdf&usg=AOvVaw1IOP7-qqr0L6i_w1r4gEvr&opi=89978449

- **Kinbè e Waslala**
Sotsiaalühistu Parsec poolt Roomas ellu viidud projekt, mis pakub inimkaubanduse ohvritele elamispindu "Kinbé" põgenemiskodus ja "Waslala" poolautonoomses projektis.

Koduleht: <https://www.cooperativaparsec.it/web/progetti.php?areaID=2&projectID=14>

- **SATIS Toscana**
Toscana sotsiaalne sekkumissüsteem, mille eesmärk on võidelda inimkaubanduse ja tõsise ärakasutamise vastu, pakkudes ohvritele abi ja sotsiaalset integratsiooni.

Veebileht: <https://www.satistoscana.org/satis/>

- **Sotsiaalühistu *On the road***

Töötavad mobiilsete üksustena, et tuvastada abi vajavaid naisi. Lisaks sellele on ekspluateerimiskohtade lähedusse rajatud viis vastuvõtukeskust, mis toimivad nõustamiskohtadena, kuhu naised saavad abi saamiseks pöörduda. Lõpuks aitavad spetsialistid ohvritel saavutada iseseisvust ja sotsiaalset ja tööalast integratsiooni.

Koduleht: <https://www.ontheroad.coop/aree-di-intervento/tratta-e-sfruttamento/>

- **ACT projekt**

Act! on Erasmuse programmi Euroopa projekt, milles osaleb seitse ühendust. Töötati välja teadlikkuse tõstmise kampaania inimkaubanduse ja seksuaalse ekspluateerimise ennetamiseks, kasutades tõhusalt ja sidusalt sotsiaalseid ja muid IKT vahendeid. Samuti töötati välja töövahendid koos suunistega spetsialistidele.

Veebileht: <https://www.beecom.org/associazione/progetti/act/>

- **SAFE HUT – naiste ja tüdrukute mõjuvõimu suurendamiseks mõeldud turvalised ruumid.** Mainitakse Euroopa Komisjoni veebilehel kui projekti, mis aitab kaasa kolmandate riikide kodanikest naiste/tüdrukute ja potentsiaalsete inimkaubanduse üleelanute/ohvrite kaitsmisele. SAFE HUT vastab ELi inimkaubanduse vastu võitlemise strateegia 2021–2025 sätetele, et parandada seksuaalse ekspluateerimise eesmärgil inimkaubanduse ohvrite abi, toetust ja integreerimist vastuvõttvasse ühiskonda, ning Euroopa Parlamendi viimasele resolutsiooni ettepanekule (2022), milles kutsutakse ELi üles seadma prioriteediks kaitse seksuaalse ja soolise vägivalla eest. Projekti peamine sihtrühm on kolmandate riikide kodanikest naised ja noorukid, kes on sattunud inimkaubanduse ohvriks, kusjuures erilist tähelepanu pööratakse naiste ja tüdrukute päästmisele Ukraina humanitaarkriisi tõttu. SAFE HUT hõlmab seitse kogenud partnerit kuuest ELi riigist (Itaalia, Saksamaa, Kreeka, Leedu, Rumeenia, Bulgaaria) ning selle eesmärk on luua neli uut WGSSi (ingl. k – Women's, Gender, and Sexuality Studies) Kreekas, Leedus, Rumeenias ja Bulgaarias, mis põhinevad Rahvusvahelise Päästekomitee poolt Centro PENCis välja töötatud WGSSi mudelil, ning luua Palermo WGSSis lastehoiuteenus. Lõpuks propageerib projekt loodud WGSSi pikaajalist rahalist jätkusuutlikkust ja selle levitamist erinevates riikides.

7.3 KREEKA

Kreekas on enamik inimkaubanduse ohvrite abistamise parimatest tavadest seotud ka prostitutsioonist väljumise strateegiate pakkumisega.

- **A21 Kreeka – vabaduse keskus**

Pakub inimkaubanduse ohvritele igakülgset toetust, sealhulgas turvalist majutust, nõustamist ja kutseõpet, et hõlbustada taasintegreerumist.

Koduleht: <https://www.a21.org/content/greece/gr4wco>

- **ARSIS – noorte sotsiaalse toetamise ühing**

Pakub õigusabi, psühholoogilist tuge ja kutseõpet riskirühmadele, sealhulgas prostitutsioonist väljunutele.

Koduleht: <https://arsis.gr/en/home/>

- **Riiklik sotsiaalse solidaarsuse keskus (E.K.K.A)**

Käitab varjupaiku ja pakub sotsiaalteenuseid, sealhulgas nõustamis- ja taasintegreerimisprogramme inimkaubanduse ja eksploatseerimise ohvritele.

Koduleht: <https://ekka.org.gr/index.php/el/>

- **Lapse naeratus**

Keskendub eksploatseerimise lapsohvritele, pakkudes varjupaika, psühholoogilist tuge ja rehabilitatsiooniteenuseid.

Koduleht: <https://www.hamogelo.gr/gr/en/>

- **Diotima – soolise võrdõiguslikkuse keskus**

Pakub õigusabi, psühhosotsiaalset tuge ja mõjuvõimu suurendamise programme naistele, sealhulgas inimkaubanduse ja prostitutsiooni ohvritele.

Veebileht: [Survivor Support Services - Κέντρο Διοτίμα](#)

7.4 EESTI

- **Teadlikkuse tõstmine perevägivallast ja seksinõudluse vähendamine (2021–2022)**

Kampaania "Mõtlet õige peaga". Kampaania eesmärk oli vähendada seksi ostmist ja suurendada teadlikkust prostitutsioonist ja inimkaubandusest seksuaalse ärakasutamise eesmärgil.

Veebileht: <https://www.facebook.com/motleoigepeaga/>

Taskuhääling (eesti keeles): <https://creators.spotify.com/pod/show/motlepeaga>

- **Põhja- ja Baltimaade ühine kampaania naistega kaubitsemise vastu (2002–2003)**

Põhja- ja Baltimaade naistega kauplemise vastase kampaania eesmärk oli algselt Eestis arutelu naistega kauplemise kui sotsiaalse probleemi üle ja muuta seniseid hoiakuid selle teema suhtes. Eesmärk oli ka kaardistada Eesti valmisolekut tunnista ja võidelda inimkaubanduse kui sotsiaalse probleemi vastu ning teavitada strateegiliselt olulisi ühiskonnagruppe nähtuse põhjustest ja tagajärgedest.

Dokument (eesti keeles): [Keskkoooli lõpetavate neidude kui tulevaste töötajate teadlikkus inimkaubitsemisest, Marion Pajumets \(2002\)](#)

- **Prostitutsiooni kaasatud naiste, sealhulgas inimkaubanduse ohvrite integreerimine seaduslikule tööturule (2005–2008)**

Projekti eesmärk on prostitutsiooni kaasatud naiste sotsiaalne rehabiliteerimine ja nende tööturule toomine. Kaudne eesmärk on vähendada prostitutsiooni levikut, tõstes üldsuse teadlikkust ning suurendada rehabilitatsiooni tulemusena naiste majanduslikku sõltumatust ja arendada selliseid võimeid, mis võimaldaksid neil saavutada täisväärtuslikku positsiooni ühiskonnas.

Koolitusmaterjalid (eesti keeles):

- [Koolitusmaterjal kutse- ja karjäärinõustajatele](#)
- [Koolitusmaterjal noorsootöötajatele](#)
- [Koolitusmaterjal naisorganisatsioonidele](#)

Informatiivsed dokumendid:

- [Prostitutsioon Eestis: ülevaade prostitutsiooni kaasatud naiste olukorrast](#)
- [Prostitutsiooni tähendus Eesti ühiskonnas. Sisejulgeolek või majanduslik kasu](#)

7.5 Mouvement du Nid (MDN) esindus Martinique'il

Martinique'i esindus loodi 2017. aastal ja selle ruumid asuvad Fort-de-France'i südames Trois Lieu's. Feministlik-aktivistlik esindus koosneb kolmest struktuurist: MDN, ühendus FLAM (Ladina-Ameerika naiste liikumine), mis seisab naiste õiguste ja sisserännanud naiste integreerimise eest Martinique'il, ning rahvusvaheline vabaühendus D'Antilles et d'Ailleurs. Viimane tegeleb vähemate võimalustega inimeste, näiteks noorte ja naiste integreerimisega, võideldes samal ajal diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vastu, millega nad silmitsi seisavad. Lisaks tegutseb laste ja vanemate tugikeskus Trois Lieu Ti Moun, mis asub ebatavalises piirkonnas Terres Sainville'is. Keskus võtab vastu lapsi vanuses 0–3 aastat ja nende vanemaid, teenust osutab välismeeskond.

Trois Lieu viib läbi erinevaid integratsiooniprojekte, millest saavad kasu MDNi poolt toetatud naised, näiteks prantsuse keele kui võõrkeele kursused, toiduabi jagamine, õmblus- ja kokanduskursused ning erinevad töötoad (CV või kaaskirja kirjutamine, asjaajamine, toiduvalmistamine, kultuuriretked, tervis, kunstiteraapia, loovkunst jne).

MDN pakub tingimusteta toetust täiskasvanud naistele, kes on prostitutsiooni ohvrid või on haavatavas olukorras, mis suurendab prostitutsiooni sisenemise riski. Seda riski peetakse järjekindlalt silmas. Abisaajad tegelevad tänavaprostitutsiooniga Terres Sainville'i piirkonnas, aga ka muudes vormides (üüri, söögi, toiduainete, eluaseme jne eest tasumine) ja üha enam ka internetis. Toetusmeeskond on valdavalt naissoost, mis loob turvalise keskkonna neile naistele, keda mehed, kes moodustavad 99% klientidest, pidevalt ründavad. Meeskond koosneb koordinaatorist, kahest sotsiaaltöötajast, eripedagoogist ning mõnikord praktikantidest ja vabatahtlikest. Toetust pakutakse nii kontoris kui ka teavitustegevuse

kaudu naiste elukeskkonnas, kohandades vajalike samme (kaebuste esitamine, sotsiaalmajutuse ja rehabilitatsioonikeskus, hädaabikeskus, arsti vastuvõtud jne...).

Lisaks pakuvad välised teenusepakkujad regulaarse vastuvõtuajaga multidistsiplinaarset tuge, kelle hulgas on kaks arsti, öde, naistearst, jurist ja kaks psühholoogi.

Mouvement du Nid korraldab erinevate riiklike allikate ja muude eratoetuste abil mitmeid ennetuskampaaniaid, mis on suunatud väga paljudele sihtrühmadele kollektiivsetes vormides (koolid, noorte turvakodud tüdrukutele ja poistele, vanglas viibivad naised, vabaaja- ja spordiühingud, meditsiini-sotsiaalvaldkonna spetsialistid...). Need kampaaniad puudutavad pornograafia, soolise ja seksuaalse vägivalla, nõusoleku, ahistamise ja seksuaaltervise teemasid.

Koduleht : <https://www.dantillesetdailleurs.org/mouvement-du-nid-martinique/>

7.6 Seaduslik väljumismudel "Parcours de sortie de prostitution" Prantsusmaal

Prantsusmaa võttis 2016. aastal vastu "Põhjamaade mudeli", millega kriminaliseeritakse seksi ostmine, kuid dekriminaliseeritakse need, kes seda müüvad. Seadus sisaldab toetusmeetmeid, mis aitavad isikutel prostitutsioonist väljuda, näiteks rahalist abi, eluasest, tervishoiuteenuseid ja juurdepääsu haridus- või tööhõiveprogrammidele. Selle eesmärk on vähendada prostitutsiooni nõudluse vähendamise ja väljumise toetamise kaudu, kuigi meetmete kohaldamisega ja juurdepääsuga "parcours de sortie de prostitution" (PSP) mudelile on probleeme.

Toetusmeetmetele ligipääsu täiskasvanutele, kes on tuvastatud prostitutsiooni, kupeldamise või seksuaalse ekspluateerimise ohvritena, annab pädev politseiprefekt pärast komisjoni hinnangut, sageli akrediteeritud asutuse poolt koostatud toimiku alusel. Esialgset toetust antakse kuue kuu jooksul, mida võib pikendada kuni 24 kuuni, sõltuvalt vajadusest ja programmi eeskirjade järgimisest. Programm võimaldab eelkõige välisriikide kodanikel saada ajutise elamisloa, mis kehtib kuus kuud ja mida saab pikendada kuni kolm korda, ilma et nad oleksid kohustatud oma ekspluateerijatest teatama. Igale isikule koostatakse individuaalne toetusplaan, mis tagab võimaluse eluasemele, juuredpääsu tervishoiule, keelekursustele ja tööalasele koolitusele, mida korraldavad akrediteeritud ühendused. Osalejad peavad lõpetama kõik prostitutsiooniga seotud tegevused ja osalema aktiivselt taasintegreerimisprotsessis, mille edusamme jälgitakse toetusplaani korrapärase ajakohastamise kaudu.

Programmis osalevatele isikutele antava rahalise abi suurust on kritiseeritud kui ebapiisavat, kuna see oli vaid umbes 400 eurot kuus. Mais 2025 tõsteti AFIS-nimelise abi summat 635 euroniks kuus, mis on sama suur kui Prantsusmaa sotsiaaltoetus (RSA). Valdkonnas tegutsevad ühendused pooldavad abi suurendamist, sest see on kasulik eelkõige alla 25-aastastele noortele, kellel õigus sotsiaaltoetusele puudub. Vastavalt hiljutisele FACT-S

aruandele (FACT-S, 2025), mille koostas Prantsusmaal prostitutsiooni valdkonnas tegutsevate kohalike ühenduste koalitsioon, on alates PSP-programmi käivitamisest saanud või saavad sellest kasu 2102 inimest, kellest 90% on tööle võetud ja 100% majutatud. Ühendused avaldavad kahetsust, et vaatamata terviklikule lähenemisviisile seisab PSP ees selliseid probleeme nagu piiratud rahastamine, ebaühtlane rakendamine eri piirkondades ja suhteliselt väike abisaajate arv, võrreldes hinnanguliselt 40 000 Prantsusmaal prostitutsiooni kaasatud isikuga. Kuigi esineb probleeme, kujutab PSP endast Prantsusmaa märkimisväärset jõupingutust pakkuda toimivaid alternatiive prostitutsioonile, kasutades selleks õiguslikke, rahalisi ja sotsiaalseid toetusmehhanisme. Üldiselt illustreerivad PSP-programmi andmed suurepäraselt soolist vägivalda, sest ohvrite hulgas on 98% naised. Martinique'il käivitati PSP-programm 2020. aastal ja tänaseks on sellest kasu saanud 17 naist. Kahjuks teatasid mõned naised, et tegelesid aeg-ajalt prostitutsiooniga, kuna nende sissetulekud ei olnud piisavad, võrreldes nende väljaminekutega.

BIBLIOGRAAFIA

8. BIBLIOGRAFIA

Amicale du Nid. (2024). *DIAGNOSTIC DÉPARTEMENTAL POUR LA LUTTE CONTRE LA PROSTITUTION, LE PROXÉNÉTISME ET LA TRAITE DES ÊTRES HUMAINS AUX FINS D'EXPLOITATION SEXUELLE: Restitution des résultats et préconisations pour la Vienne*. <https://amicaledunid.org/wp-content/uploads/2025/01/03092024-adn-diagnostic-86-vienne.pdf>

Amicale du Nid. (2025, January 30). *Diagnostic de la prostitution dans la Vienne • Amicale du Nid*. Amicale Du Nid. <https://amicaledunid.org/ressources/diagnostic-de-la-prostitution-dans-la-vienne/#:~:text=A%20la%20demande%20de%20la%20pr%C3%A9fecture%20de%20la,le%20d%C3%A9partement%20de%20Janvier%202023%20%C3%A0%20Avril%202024>

Aral, S. O. (2006). Sex work in Tallinn, Estonia: the sociospatial penetration of sex work into society. *Sexually Transmitted Infections*, 82(5), 348–353. <https://doi.org/10.1136/sti.2006.020677>

Bellassai, S. (2018). *Storia della legge Merlin in: "Prostituzione e Diritto."* Il Mulino.

Benavente, B., Brage, L. B., Solé, J. P., & Beltrán, N. P. (2021). Risk factors for commercial sexual exploitation of children and adolescents: results of an International Delphi panel. *Psicothema*, 3(33), 449–455. <https://doi.org/10.7334/psicothema2020.480>

Brown, K. (2019). Vulnerability and child sexual exploitation: Towards an approach grounded in life experiences. *Critical Social Policy*, 39(4), 622–642. <https://doi.org/10.1177/0261018318824480>

Buller, A. M., Pichon, M., McAlpine, A., Cislighi, B., Heise, L., & Meiksin, R. (2020). Systematic review of social norms, attitudes, and factual beliefs linked to the sexual exploitation of children and adolescents. *Child Abuse & Neglect*, 104, 104471. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104471>

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the EU Strategy on Combating Trafficking in Human Beings 2021-2025. COM/2021/171 final. (2021).

Council of Europe. (2023, June 7). *GRETA publishes its second report on Estonia*. European Council. <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/-/human-trafficking-experts-urge-estonia-to-combat-labour-exploitation-improve-identification-of-victims>

Council of Europe & Council of Europe (Eds.). (2005). *Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings.* CETS No. 197.

“Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council of 5 April 2011 on Preventing and Combating Trafficking in Human Beings and Protecting its Victims, and

replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA.” (2011). *Official Journal of the European Union*, 1–11.

Directive (EU) 2024/1712 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 Amending Directive 2011/36/EU on Preventing and Combating Trafficking in Human Beings and Protecting its Victims. (2024). *Official Journal of the European Union*.

European Parliament. (2023). *Understanding EU action against human trafficking*. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690616/EPRS_BRI\(2021\)690616_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690616/EPRS_BRI(2021)690616_EN.pdf)

FACT-S. (2025). *La situation de la prostitution en France : Analyse sur l’impact de la loi du 13 avril 2016 & Recommandations*. <https://www.fondationscelles.org/pdf/FACTS2025/FACTS2025.pdf>

Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth (BMFSFJ). (2017). *The New Prostitute Protection Act: text modules for creating information materials*. <https://www.bmfsfj.de/resource/blob/117624/ac88738f36935f510d3df8ac5ddcd6f9/prostschg-textbausteine-en-data.pdf>

Fondation Scelles. (2020). *Camgirls: the myth of an independent pornography and real technological dystopia*. <https://www.fondationscelles.org/en/news/292-camgirls-the-myth-of-an-independent-pornography-and-real-technological-dystopia>

Franchino-Olsen, H. (2019). Vulnerabilities Relevant for Commercial Sexual exploitation of Children/Domestic Minor Sex Trafficking: A Systematic Review of Risk Factors. *Trauma Violence & Abuse*, 22(1), 99–111. <https://doi.org/10.1177/1524838018821956>

Gangmasters and Labour Abuse Authority. (n.d.). *Who we are modern slavery - Human trafficking, forced labour and debt bondage - GLAA*. <https://www.gla.gov.uk/who-we-are/modern-slavery/who-we-are-modern-slavery-human-trafficking-forced-labour-and-debt-bondage>

Gazzetta Ufficiale. (1958, March 4). https://www.gazzettaufficiale.it/atto/serie_generale/caricaDettaglioAtto/originario?atto.dataPubblicazioneGazzetta=1958-03-04&atto.codiceRedazionale=058U0075

International Labour Organization. (2013). Commercial Sexual Exploitation and Trafficking of Children “in a nutshell.” In *International Labour Organization*. https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@asia/@ro-bangkok/@ilo-suva/documents/publication/wcms_494314.pdf

Jiménez, A. M., Molina, M. I. S., & García-Palma, M. B. (2014). Gender Bias in Addictions and their Treatment. An Overview from the Social Perspective. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 132, 92–99. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.04.283>

Kenner, D. (2024, December 9). As billion-dollar webcam industry booms, models suffer at hands of Colombian studios - ICIJ. *International Consortium of Investigative Journalists*. <https://www.icij.org/news/2024/12/as-billion-dollar-webcam-industry-booms-models-suffer-at-hands-of-colombian-studios/>

Levy, J., & Jakobsson, P. (2013). Abolitionist feminism as patriarchal control: Swedish understandings of prostitution and trafficking. *Dialectical Anthropology*, 37(2), 333–340. <https://doi.org/10.1007/s10624-013-9309-y>

Mercera, G., Kooijmans, R., Leijdesdorff, S., Heynen, E., & Van Amelsvoort, T. (2023). Risk and Protective Factors for Sexual exploitation in Male and Female Youth From a Cross-Cultural Perspective: A Systematic review. *Trauma Violence & Abuse*, 25(3), 1966–1984. <https://doi.org/10.1177/15248380231201815>

Ministry of Justice. (2003). *Prostitution Reform Act 2003*. New Zealand Legislation.

Polaris. (2024, January 29). *Recognizing sex trafficking - Polaris*. Polaris - Polaris Works to Reshape the Systems That Allow for Sex and Labor Trafficking in North America and Operates the U.S. National Human Trafficking Hotline. <https://polarisproject.org/sex-trafficking/>

Pons, L. (2025, April 11). Il Fisco mette in regola la prostituzione, ora c'è un codice Ateco apposta: cosa cambia. *Fanpage*. https://www.fanpage.it/politica/listat-mette-in-regola-la-prostituzione-ora-ce-un-codice-ateco-apposta-cosa-cambia/#google_vignette

Prostitution in Italy. (n.d.). In *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/wiki/Prostitution_in_Italy

Recognizing the signs. (n.d.). National Human Trafficking Hotline. <https://humantraffickinghotline.org/en/human-trafficking/recognizing-signs>

SAMHSA. (n.d.). Risk and Protective Factors. *Substance Abuse and Mental Health Services Administration*.

Scott, M., & Dedel, K. (2006). Street prostitution: 2nd Edition. In *U.S. Department of Justice Office of Community Oriented Policing Services*. Office of Community Oriented Policing Services, U.S. Department of Justice. https://popcenter.asu.edu/sites/default/files/street_prostitution_2nd_ed.pdf

Sexual Rights Database. (n.d.). <https://sexualrightsdatabase.org/countries/404/Estonia>

Sistema Argentino de Información Jurídica. (1913). *Ley sobre Trata de Personas*. SAIJ. <https://www.saij.gob.ar/9143-nacional-ley-sobre-trata-personas-Inn0026302-1913-09-23/123456789-0abc-defg-g20-36200ncanyel>

South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC). “SAARC Convention on Preventing and Combating Trafficking in Women and Children for Prostitution.” Kathmandu, Nepal. (2002). SAARC.

Street Prostitution, 2nd Edition | ASU Center for Problem-Oriented Policing. (n.d.).

<https://popcenter.asu.edu/content/street-prostitution-2nd-edition>

Survivor-Informed Indicators for the identification of victims and survivors of trafficking in human beings. (n.d.). OSCE. <https://www.osce.org/odihr/584634>

Tarlé, S. (2018). Ces étudiantes qui se prostituent avec des hommes âgés. *Le Figaro Etudiant*.

https://etudiant.lefigaro.fr/article/-sugar-babies-enquete-sur-ces-etudiantes-qui-monnaient-leurs-charmes_fa6f67be-a8e2-11e7-8c3b-0492b00cca53/

The Advocates for Human Rights. (2018). *Debt bondage*.

https://www.stopvaw.org/debt_bondage

The Gender Talk EU. (n.d.). *Module 3 – Preventing Gender-Based Violence | The Gender Talk*.

<https://thegendertalk.eu/love-act-digital-guide/module-3-preventing-gender-based-violence/>

Trauner, A. (2023, August 30). *Sugar Dating: A modern form of prostitution?* Hope for the

Future. <https://www.hopeforthefuture.at/en/sugar-dating-a-modern-form-of-prostitution/>

United Nations Office on Drugs and Crimes. (2010). *Trafficking in Persons to Europe for sexual exploitation*.

https://www.unodc.org/documents/publications/TiP_Europe_EN_LORES.pdf

UNODC. (2000). *United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). “Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime.” Adopted by General Assembly resolution 55/25 of 15 November 2000.*

Vuolajärvi, N. (2023, May 23). *Criminalising the sex buyer - does the Nordic model keep*

workers safe? LSE Research for the World. <https://www.lse.ac.uk/research/research-for-the-world/politics/criminalising-the-sex-buyer>

Who we are modern slavery - Human trafficking, forced labour and debt bondage - GLAA.

(n.d.). <https://www.gla.gov.uk/who-we-are/modern-slavery/who-we-are-modern-slavery-human-trafficking-forced-labour-and-debt-bondage>

femLENS

Co-funded by
the European Union

Rahastab Euroopa Liit. Väljendatud seisukohad ja arvamused on siiski ainult autori(te) omad ega pruugi kajastada Euroopa Liidu või Euroopa Hariduse ja Kultuuri Täitevasutuse (EACEA) seisukohti. Euroopa Liit ega EACEA ei saa nende eest vastutada.

www.femlens.com